İŞKUR

KAYSERİ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2017

KAYSERİ ÇALIŞMA ve İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2017

YAZARLAR

H.Mustafa SUNAN
VHKİ

Emrullah Yüce KAYA
İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

Ülkelerin sahip oldukları işgücünün durumu ve niteliği, o ülkelerin ekonomik gelişimlerinin en temel göstergelerinden biridir. Ülkeler sahip oldukları insan kaynaklarını en etkin şekilde üretime sokabilmelidir. Aksi takdirde önemli derecede sosyal ve ekonomik maliyet yüklenmek zorunda kalırlar. Bu açıdan bakıldığında Dünyada olduğu gibi ülkemizin ve ilimizin en öncelikli sorunlarının başında işsizlik ve istihdam gelmektedir. İşsizlik oranlarının yüksek olmasına rağmen, işgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu alanlarda çalışacak işgücü temininde ciddi sorunlar yaşanmaktadır.

Ülkemizde ve ilimizde işsizlik sorununu çözmeyi ve işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmak için öncelikle sorunun doğru tespit edilmesi, işsizlik ve mesleksizliği hedef alan aktif istihdam politikalarının belirlenmesi amacıyla işgücü piyasasındaki mevcut durumu izlemek, değişimleri takip etmek ve bunların işgücü arz ve talebi üzerindeki etkilerini ortaya çıkarmak için Kayseri İşgücü Piyasası Araştırması yapılmıştır.

Bu araştırmayla, işverenlerimizin günümüzde ve gelecek dönemlerde hangi mesleklerde ne kadar elemana ihtiyaç duyduklarını, ihtiyaç duyduğu elemanda aradığı nitelikler ile güçlük çektikleri mesleklerin hangi mesleklerden oluştuğunu belirlemek amacıyla Kayseri Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğümüzce işveren temsilcileri ile yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Yapılan bu çalışma ile işgücü piyasasının ihtiyaçları ve sorunları belirlenmeye çalışılmış ve çalışmalar sonucunda bu rapor oluşturulmuştur.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında çabalarından dolayı Kayseri Çalışma İş Kurumu İl Müdürlüğü personeline, araştırma süresinde işyeri bilgi formalarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun ilimiz ve ilgililer için yararlı olmasını diliyorum.

Saygılarımla

Süleyman KAMÇI
Kayseri Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır.

Türkiye işgücü piyasası özelde de Kayseri işgücü piyasası; dinamik, aktif bir yapı sergilemektedir. Sürekli takip etmek ve gelişen ve değişen yapısına göre politikalar üretmek gerekmektedir. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir.

Çalışma kapsamında Kayseri ilinde **bin 615**, Türkiye genelinde ise toplamda ***90 bin 749 işyeri*** ziyaret edilmiştir. İl raporlarında **20** ve daha fazla kişi istihdam eden işyeri verileri kullanılmaktadır.

Bu çerçevede, hazırlanan 2017 yılı "Kayseri İşgücü Piyasası Talep Analizi" çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Ahmet AYÇİÇEK
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ ii
İÇİNDEKİLER iii
TABLOLAR LİSTESİ iv
ŞEKİLLER LİSTESİ v
KISALTMALAR vi
YÖNETİCİ ÖZETİ vii
GİRİŞ 1
BİRİNCİ BÖLÜM 2
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ 2
İŞKUR GÖSTERGELERİ 2
Başvuru 2
Kayıtlı İşsiz 3
Açık İşler 5
İşe Yerleştirmeler 6
Aktif İşgücü Programları 7
İşsizlik Ödeneği 12
İKİNCİ BÖLÜM 13
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 13
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 15
İşyeri Verileri 15
Mevcut İstihdam 25
AÇIK İŞLER 30
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 47
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 53
SONUÇ 58
EKLER 60
EK 1: 2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 60

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Mesleklere Göre Başvuru Sayısı (2016) ... 3
Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2016) ... 4
Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2016) ... 6
Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2016) ... 7
Tablo 5: Mesleki Eğitim Kurs ve Kursiyer Sayıları (2010-2016) ... 8
Tablo 6: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı ... 9
Tablo 7: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016) ... 9
Tablo 8: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı ... 10
Tablo 9: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016) ... 11
Tablo 10: Toplum Yararına Programlar (Kurs ve Kursiyer Sayıları) (2010-2016) ... 11
Tablo 11: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2016) ... 12
Tablo 12: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2016) ... 12
Tablo 13: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı ... 15
Tablo 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları ... 23
Tablo 15: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 26
Tablo 16: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları ... 28
Tablo 17: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 28
Tablo 18: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler ... 29
Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı ... 31
Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı ... 31
Tablo 21: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi ... 35
Tablo 22: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi ... 37
Tablo 23: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması ... 39
Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ... 40
Tablo 25: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları ... 40
Tablo 26: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı ... 41
Tablo 27: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi ... 43
Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları ... 44
Tablo 29: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması ... 45
Tablo 30: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler ... 46
Tablo 31: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması ... 47
Tablo 32: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı ... 49
Tablo 33: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı ... 50
Tablo 34: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri ... 53
Tablo 35: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri ... 54
Tablo 36: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi ... 55
Tablo 37: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi ... 56
Tablo 38: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler ... 56

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Başvuru Sayısı (2010-2016) 2
Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2016) 4
Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2016) 5
Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2016) 6
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı 16
Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı 17
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu 17
Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu 18
Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu 19
Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı 20
Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 21
Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 22
Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Özellikleri 24
Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 27
Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı 30
Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları 32
Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları 33
Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 33
Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 34
Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 34
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 36
Şekil 22: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 38
Şekil 23: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 48
Şekil 24: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 48
Şekil 25: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 50
Şekil 26: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı 51
Şekil 27: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri 52
Şekil 28: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO 57

KISALTMALAR

İPA İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR Türkiye İş Kurumu
NACE Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO Net İstihdam Değişim Oranı
TÜİK Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır. İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması kapsamında derlenmektedir.

İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu raporda Kayseri İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında bin 615 işyerinden veri derlenmiştir. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 17 sektörde tam sayım yapılmıştır. Kayseri ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 102 bin 357 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 85 bin 699 çalışan erkeklerden, 16 bin 657 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 89,3'ü, kadınların ise yüzde 10,7'i imalat sektöründe istihdam edilmektedir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 63 kişi istihdam edilmektedir. Ortalama çalışan sayısı en fazla İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe olup bu sektördeki işyerlerinde ortalama 193' dür. Kayseri ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Hizmet ve Satış Elemanlarıdır.

Kayseri ilinde açık iş oranı yüzde 14 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 17,7 olup, Kayseri ili açık iş oranı bakımından 3,7 puanlık bir farkla Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 67,4 ile imalat sektörüdür. Kayseri ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Beden İşçisi (Genel) ve Temizlik Görevlisi meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 67,5'dir. Beden İşçisi (Genel) mesleği tek başına incelendiğinde ise bu oranın yüzde 53,2 olduğu görülmektedir. Açık işler sıralandığında bu iki meslekten sonra sırayı Reyon görevlisi, Satış Danışmanı, Ön Muhasebeci, Garson (Servis Elemanı), Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı), Mobilya, Aşçı ve Mobilya İşçisi almaktadır. İl genelinde açık işlerin yüzde 42,7'sı için Lise ve Altı eğitim düzeyi talep edilmektedir.

Kayseri ilinde temininde güçlük çekilen meslekleri sektörlere göre incelendiğinde en fazla İmalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Bu sektördeki işyerlerinin yüzde 32,5'i eleman temininde güçlük çekmektedir. Kayseri ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 44,8'i söz konusu meslek grubunda yer almaktadır. Kayseri ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Mobilya Döşeme İşçisi mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı), Mobilyacı ve Muhasebeci ve Beden İşçisi (Genel) meslekleri takip etmektedir. Kayseri ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 18,8'istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kayseri ilinde işverenlerin yüzde 23'ü istihdamın artacağını öngörmüştür. İstihdamın azalacağını düşünen işveren oranı yüzde 1,6 ile Türkiye genelinden 1,1 puan daha az olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Kayseri İşgücü Piyasası Araştırması sonucu derlenen veriler ile il işgücü piyasasının sorunlarına ışık tutulabilecektir. Alınacak kararların ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliği için bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin kıymeti bir hayli büyüktür. Kayseri İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu da bu önemli bilgileri içeren ve il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. Zira etkin bir işgücü piyasası için işgücü piyasasının aktörlerini oluşturan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklediklerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemine oturtturmak, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR düzeyindeki politikalara değil, Türkiye'de işgücü piyasası konusuyla ilgilenen her kuruma önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum olarak İŞKUR'u görmekteyiz.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak sürdürülmektedir. Her sene periyodik olarak yapılan bu araştırmalar kapsamında 2017 yılı için Kayseri ilinde Nisan-Mayıs 2017 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Akabinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Kayseri ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır. İşgücü Piyasası Araştırmasının gayesi işverenlerin mevcut istihdam ve açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgisine ulaşılabilmektedir.

Başvuru

Başvuru, İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için internet üzerinden ya da Kurum İl Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaattır.

Şekil 1: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Başvuru Sayısı (2010-2016)

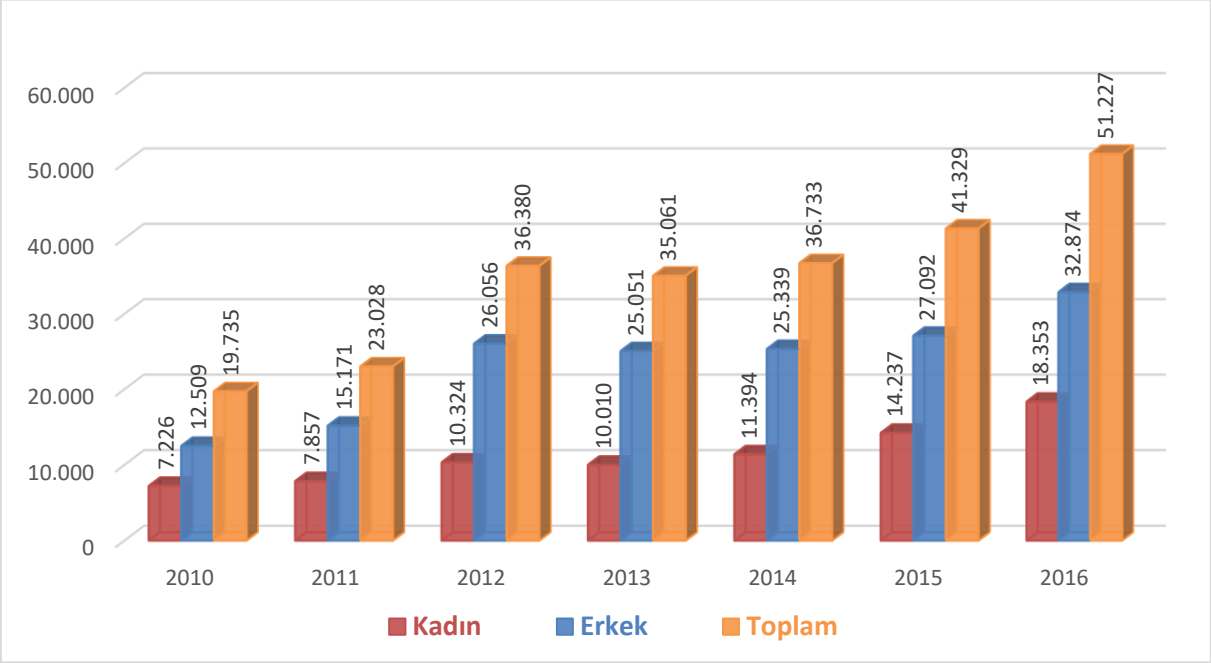

Kaynak: İŞKUR

Kayseri ili için başvuru sayısı, 2016 yılında son yedi yılın en yüksek seviyesini görmüştür. Toplam başvuru sayısı 51 bin 227 olarak gerçekleşmiştir. Bu başvuruların 32 bin 874 tanesini erkekler, 18 bin 353'ünü kadınlar oluşturmuştur. Toplam başvuru sayısı 2010 yılına göre 2016 yılında 31 bin 492 tane

artmıştır. Bu artışın 11 bin 127 tanesini kadınlar, 20 bin 365 tanesini erkekler oluşturmuştur. Yıllar itibari ile başvuruların yaklaşık olarak yüzde 36'sı kadınlardan, yüzde 64'ü erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 1: Mesleklere Göre Başvuru Sayısı (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Beden işçisi (genel)	2.476	7.099	9.575
Temizlik görevlisi	1.729	1.552	3.281
Satış danışmanı	920	1.001	1.921
Büro memuru (genel)	1.112	793	1.905
Reyon görevlisi	495	656	1.151
Sekreter	1.074	19	1.093
Şoför-yük taşıma	1	936	937
Ön muhasebeci	562	369	931
Çaycı	724	98	822
Aşçı	477	211	688

Kaynak: İŞKUR

Tablo 1'de Kayseri ilinde mesleklere göre kayıtlı başvuru sayıları mevcuttur. En fazla başvurunun olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada 9 bin 575 tane başvuruyla Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu rakam toplam başvuru sayısının %42,9'unu oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi ve Satış Danışmanı meslekleri takip etmiştir. Kadınların başvurduğu mesleklere bakıldığında ise ilk ondan farklı olarak Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Kasiyer, Çocuk Gelişim Elemanı, Aşçı Yardımcısı ve Hasta Kabul-Kayıt Görevlisi meslekleri yer almaktadır. Erkeklerde ise Garson (Servis Elemanı), Beden İşçisi (İnşaat), Şoför (Yolcu Taşıma), Pazarlamacı ve Güvenlik Görevlisi meslekleri farklılık göstermektedir. Bu doğrultuda kadınların erkeklere göre daha nitelikli mesleklerde farklılaşma ortaya koyduğu söylenebilmektedir. Bu durum erkeklerin işgücüne katılımının yüksek olmasının yanında kadınların eğitim seviyesinin artması ile işgücüne katılımının artmasının bir sonucudur. Böylelikle Kurumumuza yapılan başvurulara da bu durum yansımaktadır.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsizler, işsiz olup İŞKUR'a iş aramak için başvuruda bulunan kişileri kapsamaktadır. Bir kişi Kuruma kayıt olduktan sonra 12 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kayıtlarda aktif durumdan pasif duruma geçmektedir. Daha önce 18 ay olarak belirlenen aktif kayıtta kalma süresi 2016 yılı Ocak ayı ile birlikte 12 aya düşürülmüştür. Şekil 2'de yıllar itibariyle Kayseri ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2016)

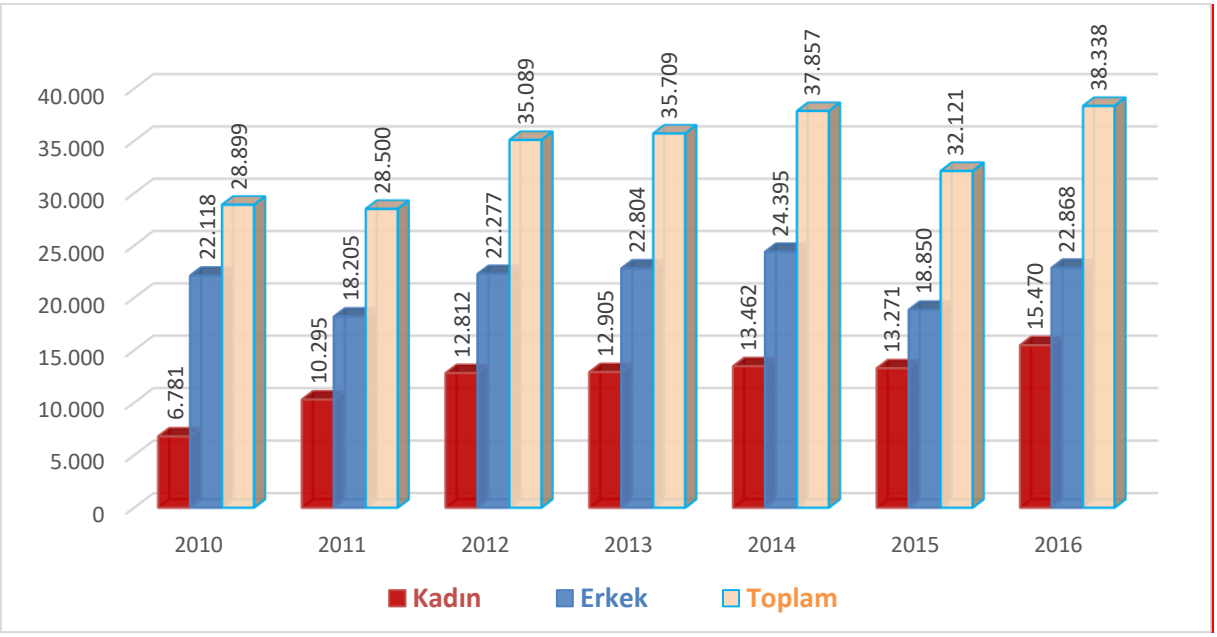

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Kayseri ilinde İŞKUR'a kayıtlı 28 bin 899 işsizin 22 bin 118'ü erkeklerden, geri kalan 6 bin 781 kişisi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2016 yılında ise toplam 38 bin 338 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının da baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişmenin, İŞKUR olarak işsizlere daha doğru ve etkin politika üretmek noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında 6 bin 781 kadın kayıtlarda işsiz olarak yer almışken bu sayı 2016 yılında yaklaşık iki katından fazla artarak 15 bin 470'e yükselmiştir.

Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Beden işçisi (genel)	2.122	4.617	6.739
Temizlik görevlisi	1.194	793	1.987
Büro memuru (genel)	1.047	653	1.700
Satış danışmanı	705	766	1.471
Sekreter	1.065	17	1.082
Ön muhasebeci	525	320	845
Çaycı	692	108	800
Reyon görevlisi	361	432	793
Şoför-yük taşıma	0	721	721
Aşçı	359	182	541

Kaynak: İŞKUR

Tablo 2'de Kayseri ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları mevcuttur. En fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Kayseri ilinde Kuruma kayıtlı 6 bin 739 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Kayseri ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının %40,4'ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi ve Büro Memuru (Genel) meslekleri takip etmiştir. Başvurularda olduğu gibi kadın kayıtlı işsizlerde de aynı durum söz konusudur. Kadınlarda en çok Beden İşçisi, Temizlik Görevlisi, Büro Memuru (Genel) gibi mesleklerin yanı sıra Satış Danışmanı, Sekreter, Ön Muhasebeci ve Çaycı gibi niteliği yüksek mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Açık İşler

Açık iş; en basit tanımlama ile Kuruma işverenler tarafından verilen işgücü talebidir. Açık iş sayısının artması kendisini işe yerleştirmede göstermekte ve işverenlerin İŞKUR ile çalışma isteklerinin arttığı yönünde izlenim vermektedir.

Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2016)

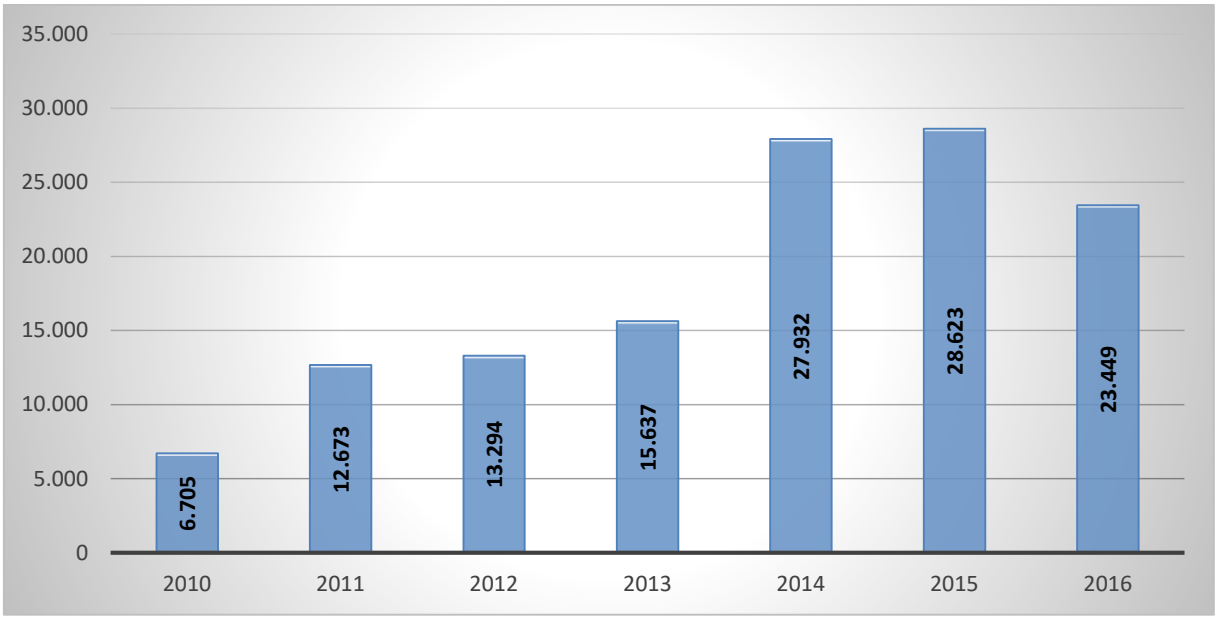

Kaynak: İŞKUR

Şekil 3'te görüleceği üzere 2010 yılında 6 bin 705 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2016 yılına gelindiğinde 23 bin 449 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemiştir. 2011 yılından itibaren 2014 yılında artış eğilimi göstermiştir. 2014 yılında ki açık iş sayısı bir önceki yıla göre yüzde 78,6 oranında artış göstermiştir. Açık iş sayısı 28 bin 623 ile 2015 yılında zirveyi görmüş ve bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 2,5'luk gibi bir artış sergilemiştir. Ancak 2016 yılında açık iş sayısında 2014 ve 2015 yıllarına nazaran bir azalış görülmektedir.

Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2016)

Meslekler	Açık İş Sayısı
Beden işçisi (Genel)	6.792
Temizlik görevlisi	1.827
Reyon görevlisi	971
Satış danışmanı	781
Ön muhasebeci	489
Garson (Servis elemanı)	420
Argon kaynakçısı (tığ kaynakçısı)	389
Mobilyacı	382
Aşçı	364
Mobilya döşeme işçisi	348

Kaynak: İŞKUR

Kayseri ilinde 2016 yılında 12 bin 763 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, kayıtlı işsizlerde ve başvuru sayılarında olduğu gibi ilk sırada 6 bin 792 tane açık işe sahip Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının %53,2'sini oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi ve Reyon Görevlisi meslekleri takip etmiştir.

İşe Yerleştirmeler

İşgücü piyasasının arz ve talep yönlü olduğu düşünüldüğünde işgücü talebinin artması ile daha fazla bireyin işe yerleşmesi doğal bir sonuçtur. Bu nedenle işe yerleştirme sayılarının artması için işverenlerden alınan açık işlerin artışının önemli olduğu unutulamamalıdır.

Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2016)

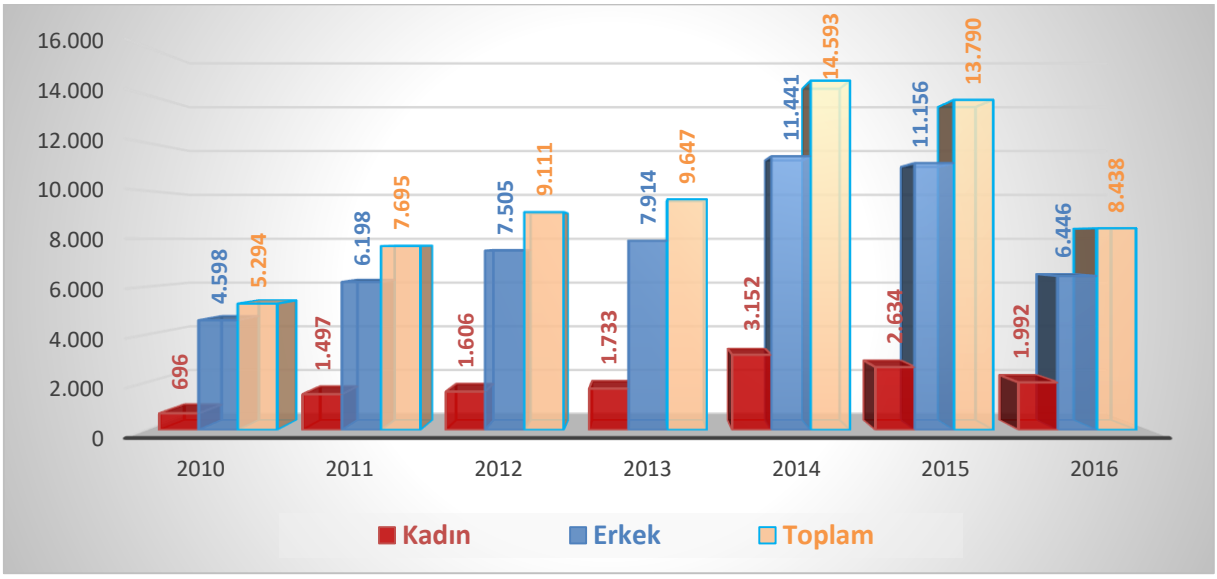

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı 5 bin 294 olan Kayseri ilinde işe yerleştirilenlerin 4 bin 598'i erkeklerden, geri kalan 696 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar 2014 yılına kadar artış, 2014'den 2016 yılına kadar ise düşüş eğilimi göstermiştir. 2016 yılında Kayseri ilinde 8 bin 438 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2016 yılına kadar işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 13 ile 21'i kadınlardan oluşurken bu oran 2016 yılında yüzde 23,6'e yükselmiştir.

Şekil 4'te görüleceği üzere 2016 yılında işe yerleştirme rakamlarında belirgin bir düşüş yaşanmıştır. Ekonomideki durgunluk, sektörel belirsizlikler, asgari ücret düzeyi ile ekonomideki mal ve hizmet talebi gibi faktörler işverenlerin işgücü talebini etkilemektedir. İŞKUR olarak her koşulda ekonomideki potansiyel olamasa da fiili açık işleri mümkün olduğunca Kuruma kazandırıp, İŞKUR üzerinden iş arayan kayıtlı işgücü ile eşleştirmek işgücü piyasasında etkinliği arttırmak adına önemlidir. Bu durum da doğal olarak istatistiklere işe yerleştirme olarak yansıyacaktır.

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Beden işçisi (Genel)	285	2.524	2.809
Temizlik görevlisi	149	947	1.096
Reyon görevlisi	211	280	491
Satış danışmanı	155	138	293
Çağrı merkezi müşteri temsilcisi	132	61	193
Güvenlik görevlisi	24	166	190
Perakende satış elemanı (Gıda)	65	100	165
Hemşire	97	32	129
Ön muhasebeci	60	49	109
Garson (Servis elemanı)	12	89	101

Kaynak: İŞKUR

Kayseri ilinde 2 bin 809 tane işe yerleştirmeyle Beden İşçisi (Genel) mesleği ile ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının %50,4'ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi ve Reyon Görevlisi meslekleri takip etmektedir. Kadınlar en çok Beden İşçisi (Genel), Reyon Görevlisi ve Satış Danışmanı mesleklerinde işe yerleştirilirken, erkekler en çok Beden İşçisi (Genel) ve Reyon Görevlisi mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla işgücü piyasasında becerileri eskimiş ya da hiçbir niteliği olmayan işgücüne beceri kazandırarak daha kolay iş bulmasına imkân vermekte ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır. Toplum yararına

programlar ise işsizliğin yoğun olduğu yerlerde ve dönemlerde işgücünün, işgücü piyasasından uzak kalmasını önlemede önemli bir araçtır.

Tablo 5: Mesleki Eğitim Kurs ve Kursiyer Sayıları (2010-2016)

MEK				
Yıllar	**Kurs**	**Kadın**	**Erkek**	**Toplam**
2010	244	1.996	2.212	4.208
2011	182	1.304	1.796	3.100
2012	137	891	1.410	2.301
2013	83	312	958	1.270
2014	75	227	655	882
2015	66	522	674	1.196
2016	54	476	621	1.097

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursu en fazla 2010 yılında düzenlenmiştir. Düzenlenen 244 kursa bin 996 kadın kursiyer, 2 bin 212 erkek kursiyer katılarak toplam 4 bin 208 kursiyer katılım sağlamıştır. 2016 yılında ise düzenlenen 54 mesleki eğitim kursuna bin 97 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin bin 621'i erkek, 476'sı erkeklerden oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırarak işsizlik probleminin çözülmesini hedefleyen programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Kursa katılan bireylerin cinsiyetleri incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2016 yılında katılan kursiyerlerin yüzde 43,4'ü kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 6: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Kadın	Erkek	Toplam
Evde çocuk bakım elemanı	Çoban/sürü yönetim elemanı (Küçükbaş hayvan)	Evde çocuk bakım elemanı
Kilim dokuyucu (El tezgâhı)	Bilgisayar operatörü	Çoban/sürü yönetim elemanı (Küçükbaş hayvan)
Halı dokuyucu (el tezgâhı)	Fayans, seramik ve karo döşemecisi	Kilim dokuyucu (El tezgâhı)
Yatak odası tekstili hazırlama elemanı	Betonarme demircisi	Bilgisayar operatörü
Aşçı yamağı (çırağı)	Mobilya döşeme kesim işçisi	Betonarme demircisi
Ayakkabı imalatçısı (Montaj)	Ahşap kalıpçı	Fayans, seramik ve karo döşemecisi
Gümüş takı işlemecisi	Erkek berberi/Erkek kuaförü	Mobilya döşeme kesim işçisi
Giysi tadilatçısı	Sıvacı	Ahşap kalıpçı
Kadın giysileri dikim elemanı(Düz dar etek- kadın pantolonu- bluz- elbise-fantezi elbise)	Isı yalıtımcısı	Halı dokuyucu (El tezgâhı)
Ön muhasebeci	Endüstriyel boru montajcısı	Yatak odası tekstili hazırlama elemanı

Kaynak: İŞKUR

2016 yılında en fazla Evde Çocuk Bakım Elemanı, Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan), Kilim Dokuyucu(El Tezgâhı) ve Bilgisayar Operatörü mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Evde Çocuk Bakım Elemanı, Kilim Dokuyucu(El Tezgâhı), Halı Dokuyucu(El Tezgâhı) mesleğinde kurs düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan), Bilgisayar Operatörü ve Fayans, Seramik ve Karo Döşemecisi mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 7: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016)

İEP				
Yıllar	**Kurs**	**Kadın**	**Erkek**	**Toplam**
2010	18	30	233	263
2011	88	40	266	306
2012	49	144	277	421
2013	43	108	274	382
2014	45	56	61	117
2015	1421	1.200	1.766	2.966
2016	1125	1.064	1.601	2.665

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olunamamasının yanında yeterli iş tecrübesine sahip olunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan

işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2015 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisindedir. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak karşımıza çıkmaktadır. 2016 yılında düzenlenen toplam kurs sayısı 2010 yılına göre 62,5 kat artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2016 yılında bin 125 program düzenlenmiş olup toplam 2 bin 665 kişi programa katılmıştır. Katılımcıların yüzde 39,9'u kadınlardan yüzde 60,1'i erkeklerden oluşmaktadır. Artış eğiliminde olan işbaşı eğitim programından 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 10,1 oranında daha az kişi faydalanmıştır.

Tablo 8: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Kadın	Erkek	Toplam
Satış elemanı (Perakende)	Reyon görevlisi	Satış elemanı (Perakende)
Reyon görevlisi	Satış elemanı (Perakende)	Reyon görevlisi
Ön muhasebeci	Perakende satış elemanı (Gıda)	Ön muhasebeci
Satış danışmanı	Yatak imalat işçisi	Perakende satış elemanı (Gıda)
Hemşire	Mobilya döşeme işçisi	Satış danışmanı
Çağrı merkezi müşteri temsilcisi	Örgü makinası operatörü	Hemşire
Büro memuru (Genel)	Ön muhasebeci	Büro memuru (Genel)
Perakende satış elemanı (Gıda)	Satış danışmanı	Yatak imalat işçisi
Diğer öğretmenler	Dokuma makineleri operatörü / dokumacı	Çağrı merkezi müşteri temsilcisi
Sekreter	Ahşap mobilya imalatçısı	Mobilya döşeme işçisi

Kaynak: İŞKUR

2016 yılında en fazla Satış Elemanı (Perakende), Reyon Görevlisi, Ön Muhasebeci ve Perakende Satış Elemanı (Gıda) mesleklerinde işbaşı eğitim programı düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Satış Elemanı(Perakende), Reyon Görevlisi, Ön Muhasebeci mesleğinde program düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Reyon Görevlisi, Satış Elemanı(Perakende) ve Perakende Satış Elemanı (Gıda) mesleklerinde program düzenlenmiştir.

Tablo 9: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016)

GEP				
Yıllar	**Kurs**	**Kadın**	**Erkek**	**Toplam**
2014	24	296	273	569
2015	46	500	537	1.037
2016	47	594	601	1.195

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2016 yılında 47 tane girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2016 yılında düzenlenen girişimcilik eğitim programı 2015 yılına göre yüzde 1,02 oranında daha fazladır. Programa 594'ü kadın, 601'i erkek olmak üzere toplam bin 195 kişi katılmıştır.

Tablo 10: Toplum Yararına Programlar (Kurs ve Kursiyer Sayıları) (2010-2016)

TYP				
Yıllar	**Kurs**	**Kadın**	**Erkek**	**Toplam**
2010	10	17	208	225
2011	61	17	515	532
2012	62	130	1.126	1.256
2013	52	184	765	949
2014	49	132	628	760
2015	68	1.310	3.002	4.312
2016	47	589	1.028	1.617

Kaynak: İŞKUR

Toplum Yararına Programlar; işsizliğin yoğun olduğu dönemlerde toplum yararına bir iş ya da hizmetin gerçekleştirilmesi yoluyla özellikle istihdamında zorluk çekilen işsizlerin çalışma alışkanlık ve disiplininden uzaklaşmalarını engelleyerek işgücü piyasasına uyumlarını gerçekleştirmek ve geçici gelir desteği sağlamak gayesiyle uygulanmaktadır. Kayseri ilinde 2012 yılında toplum yararına programlara katılanların sayısında ciddi bir artış meydana gelmiştir. 2016 yılından toplam 47 kurs açılmış olup bu programlara 589'u kadın, bin 28'i erkek olmak üzere toplamda bin 617 kişi katılmıştır. Toplum yararına programlar en fazla MEB Bakım ve Onarım Temizlik, Kamusal altyapının yenilenmesi, Ağaçlandırma ve Çevre temizliği işlerinde düzenlenmiştir.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Tablo 11: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2016)

Yıllar	Başvuru Sayısı	Hak Eden Sayısı
2010	7.288	5.387
2011	6.976	5.351
2012	8.817	6.182
2013	10.176	6.645
2014	13.889	7.357
2015	18.912	9.741
2016	27.612	13.863

Kaynak: İŞKUR

Kayseri ilinde 2016 yılında toplam 27 bin 612 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 13 bin 863'ü işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuranların sayısı 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 46 oranında artmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 42,3 oranında artış göstermiştir.

Tablo 12'de ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin meslek bilgileri yer almaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenler içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleğindekiler bulunmaktadır.

Tablo 12: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2016)

Meslekler	İÖ Hakeden Sayısı
Beden işçisi (Genel)	2.422
Temizlik görevlisi	492
Satış danışmanı	444
Şoför-yük taşıma	385
Büro memuru (Genel)	307
Ön muhasebeci	298
Aşçı	277
Beden işçisi (İnşaat)	260
Sekreter	213
Muhasebeci	204

Kaynak: İŞKUR

Kayseri ili için başvuru sayısı, kayıtlı işsiz sayısı ve açık iş sayısında ilk sırada yer alan Beden İşçisi (Genel) mesleği işsizlik ödeneğini hak edenler içinde de birinci sırada yer almaktadır. Beden İşçisi (Genel) mesleğinde 2 bin 422 kişi işsizlik ödeneği almayı hak etmiştir. Bu rakam toplam işsizlik ödeneğini almaya hak edenlerin %45,7'sini oluşturmaktadır. Temizlik Görevlisi mesleğinde ise bu sayı 492 olarak gerçekleşmiştir. Bu meslekleri ise, Satış Danışmanı Şoför-Yük Taşıma ve Büro Memuru(Genel) meslekleri takip etmiştir. Tablo 12'den anlaşılacağı üzere birkaç meslek haricinde daha çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde işsizlik ödeneği alma durumu mevcuttur. Bu durum da meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıkları anlamına gelmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin kurulması yolu ile daha etkin işleyişi sağlamak adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek önemli bir konuyu oluşturmaktadır. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini

izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2017 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 3 Nisan – 5 Mayıs 2017 tarihleri arasında Türkiye genelinde 90 bin 749 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleriyle, Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2018 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Kayseri ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Kayseri ilinde bin 182 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 50 bin 774 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Kayseri ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 13'de Kayseri ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 13: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşyeri Sayısı
İmalat	654
İnşaat	313
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	271
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	67
Ulaştırma ve depolama	63
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	58
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	47
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	37
Eğitim	35
Madencilik ve taş ocakçılığı	24
Diğer hizmet faaliyetleri	10
Bilgi ve iletişim	9
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	8
Gayrimenkul faaliyetleri	7
Finans ve sigorta faaliyetleri	6
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	5
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1
Genel Toplam	**1.615**

Kaynak: İPA 2017

Kayseri ilinde İmalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Kayseri ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 40,5'i İmalat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 30'dur. Bu durumda Kayseri ilinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde

bulunmaktadır. İmalat sektöründen sonra en fazla işyeri İnşaat sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 19,4'ü bu sektörde bulunmaktadır. Ayrıca yüzde 17,8 olan Türkiye ortalamasının üzerinde olarak gerçekleşmiştir. Kayseri ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden her 5 işyerinden 3 tanesi İmalat ve İnşaat sektöründe faaliyet göstermektedir.

En az işyeri ise Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe bulunmaktadır. Daha sonra ise Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ile karşımıza çıkmaktadır. Ancak bu tablo okunurken Kayseri ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca bu araştırma işyeri bazlı bir araştırma olup mutlaka istihdamı 20'den az olan bir Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe işletme değil işyeri bazlı araştırma yapıldığından verilerin düşük olması doğaldır.

Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

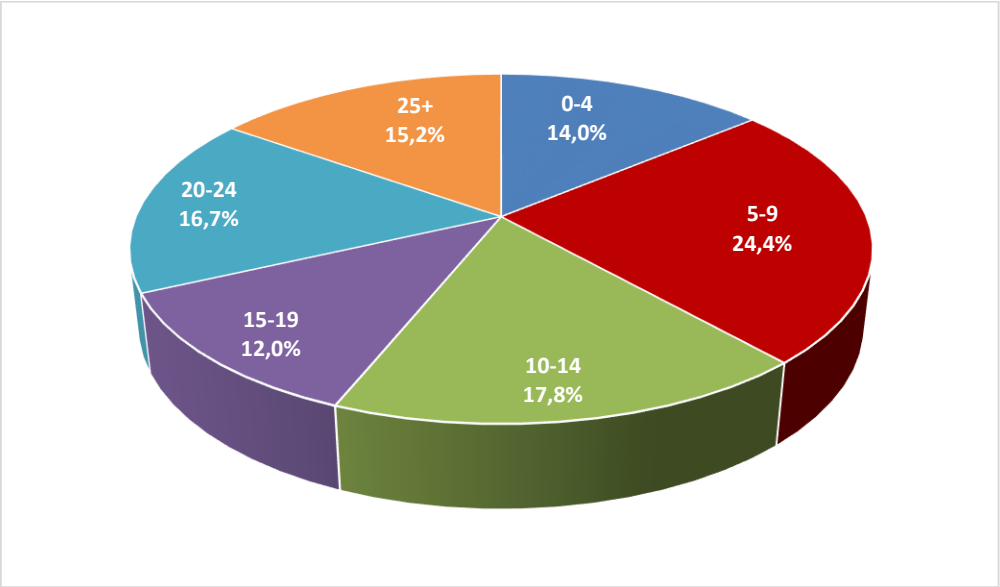

Kaynak: İPA 2017

Grafik 1'de görüldüğü üzere Kayseri ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 24,4'ü 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 10-14 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 17,8'dir. İşyerlerinin yaklaşık yarısı 0-14 yaş aralığındadır. Yaklaşık her 10 işyerinden üçü ise 20 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir.

Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı

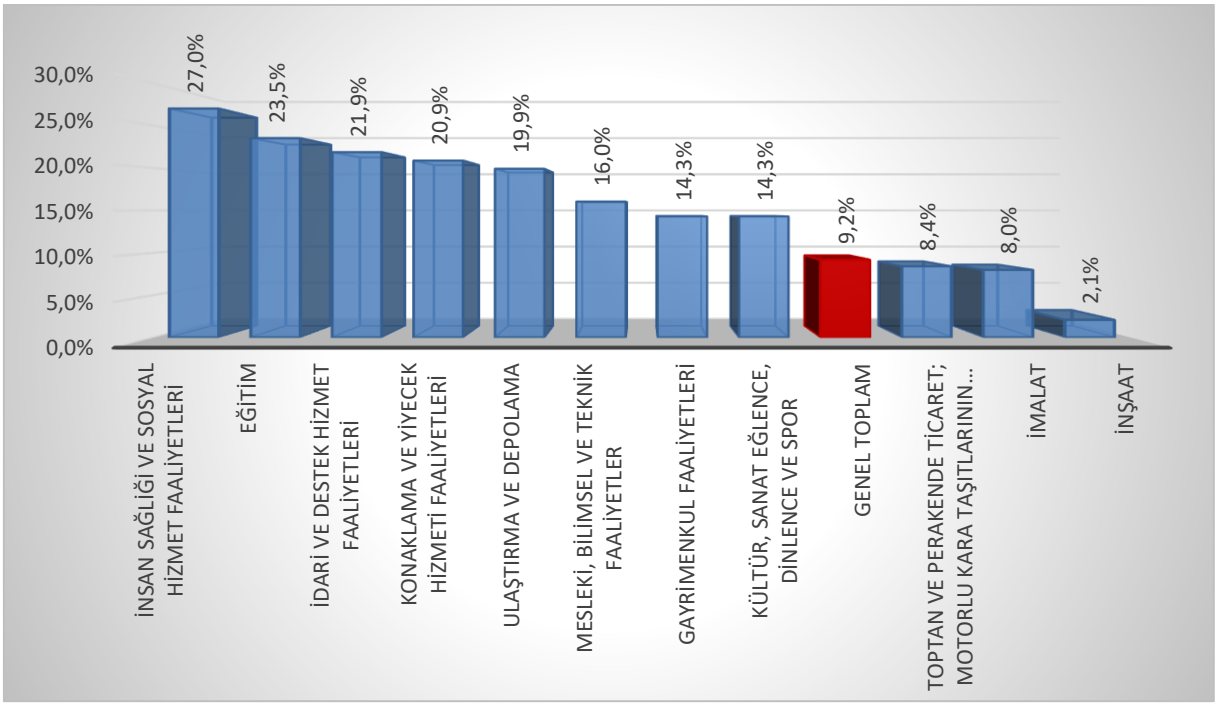

Kaynak: İPA 2017

Kayseri ilinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 27'sinde part-time çalışan bulunmaktadır. Kayseri ili genelinde bu oran yüzde 9,2 olarak gerçekleşmiştir. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde de bu konuda öne çıkmış ve yüzde 36 ile birinci sırada yer almıştır. Kayseri ilinde ikinci sırada Eğitim sektörü yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 23,5'unde part-time çalışanı bulunmaktadır Üçüncü sırada ise yüzde 21,9 ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira İnşaat sektöründe işgücü part-time çalışma yapma eğiliminde daha az bulunmaktadır. Özellikle çalışma şartları ve ücret düzeyi, part-time çalışma yönünde işgücünü sevk etmemektedir.

Part-time çalışmalar, esnek bir çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir. Grafik 3'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu

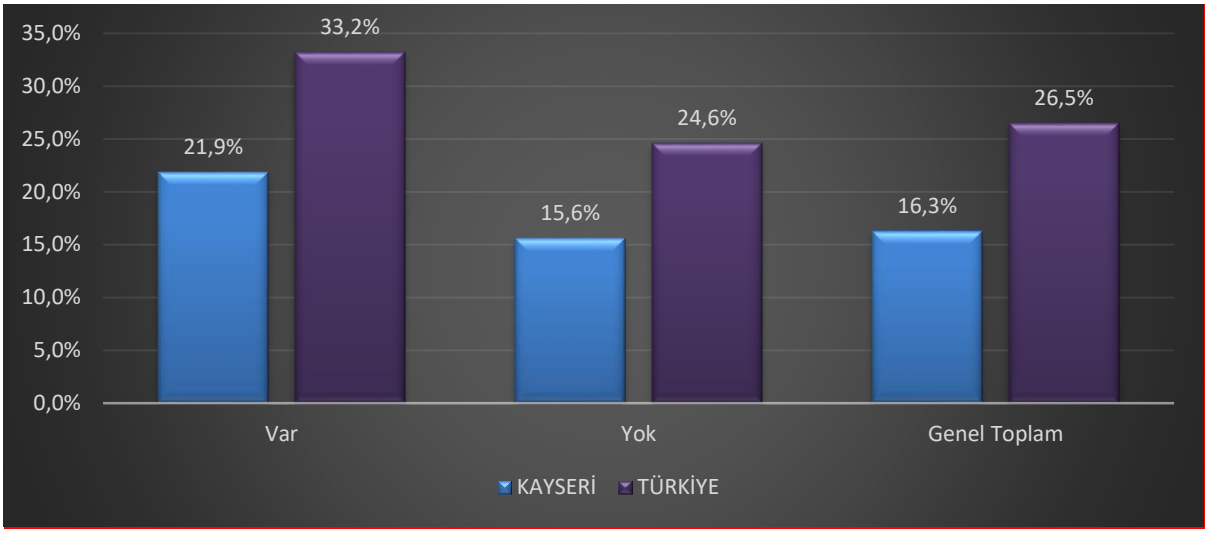

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,5'ini kadınlar oluşturmaktayken Kayseri ilinde bu oran yüzde 16,3 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Kayseri ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 21,9 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 15,6 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 33,2 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,6'da kalmıştır. Kayseri ilinde part-time çalışma kadın istihdamını olumlu etkilemektedir. Türkiye geneli ile aynı bir durum söz konusudur.

Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

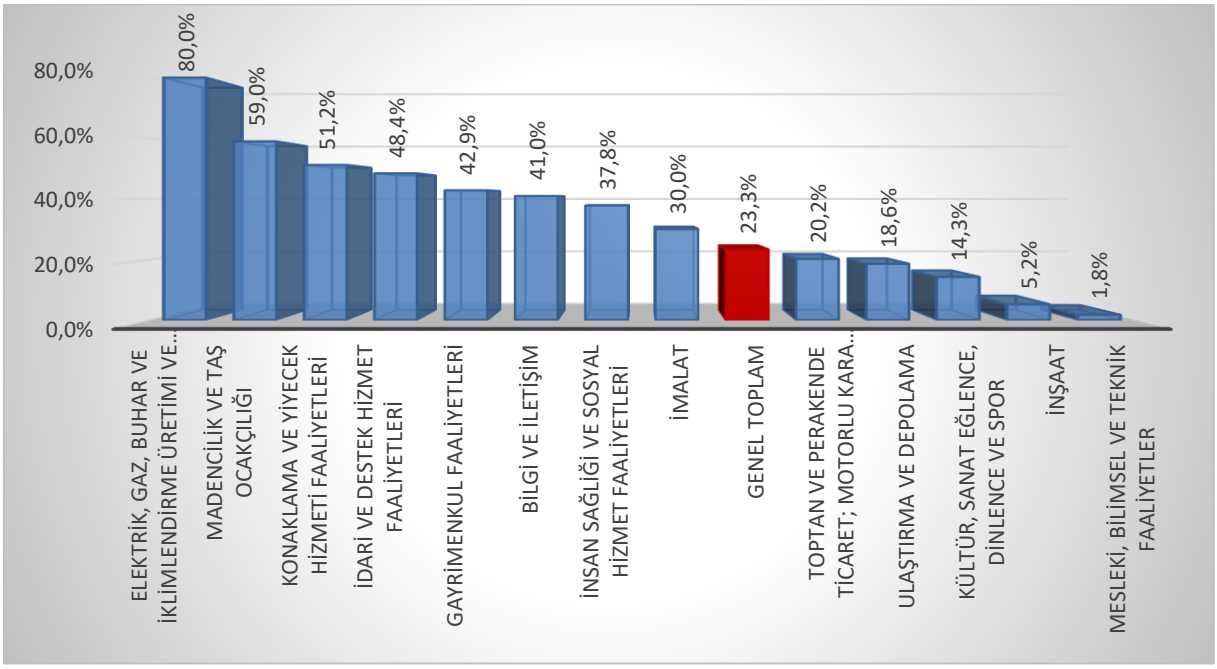

Kaynak: İPA 2017

Kayseri ilinde işyerlerinin yüzde 23,3'ünde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 25,7'dir. Kayseri ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründe görünmektedir. Bu sektörde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 80'ninde vardiyalı çalışma söz konusudur. Ancak Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründe işyeri sayısının diğer sektörlere göre az olması da bu oranın yüksek olmasına sebep olmaktadır. Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörü ise en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur. Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektöründe bu oranın düşük olmasının nedeni çalışma saatlerinin düzenli olması gerektiğinde kaynaklanmaktadır. Vardiyalı çalışmayı az yapan bir diğer sektör olan inşaat sektöründe bu oran yüzde 5,2 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu sektörde vardiyalı çalışmanın az yapılmasının nedeni ise işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Kayseri ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörler; Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri, Bilgi ve İletişim, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve İmalat sektörleri olmuştur.

Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

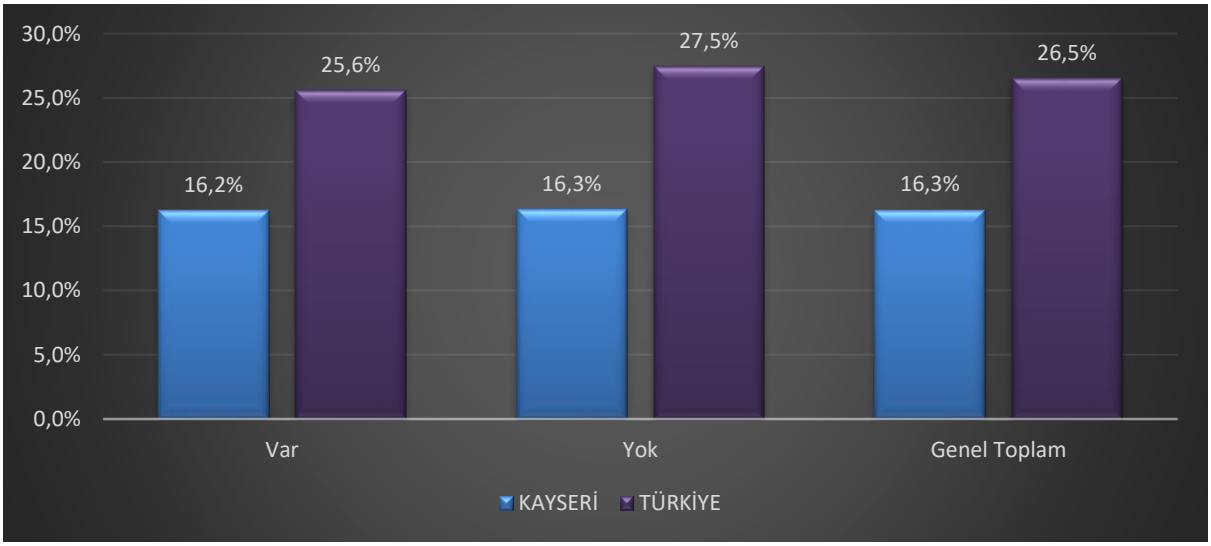

Kaynak: İPA 2017

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 5'de söz konusu eğilime ters yönde bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine kıyasla daha fazladır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 16,2'si kadın, yüzde 84,8'i ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 16,3'e kısmi miktarda bir yükseklik gözükmektedir. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Kayseri ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların sadece yüzde 16,3'ünün kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 6 çalışandan 1'i kadın 5'i erkeklerden oluşmakta olup Türkiye ortalamasına da yakın bir oran söz konusudur.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 1,9 puan bir farkla fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Kayseri ilinde aynı yönde işlemektedir.

Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı

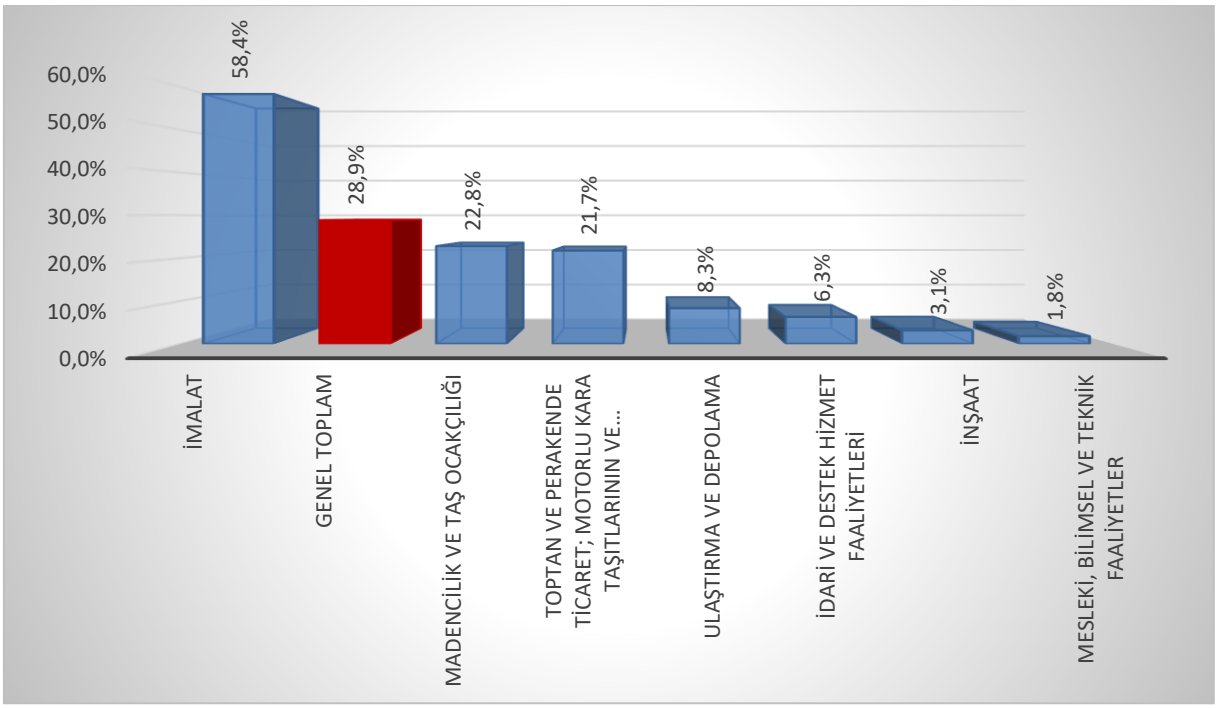

Kaynak: İPA 2017

Kayseri ilinde 17 sektörden 7 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 58,4'ü ihracat yapmakta olup. Bu sektör ihracat yapma oranı anlamında Kayseri ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Bu oranlar Türkiye ortalaması ile de benzerlik göstermektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 24,1'i ihracat yapmakta ve Kayseri ilinde olduğu gibi ilk sektör olarak yüzde 58,4 ile İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır.

Kayseri ilinde yoğun olarak İnşaat sektöründe yer alan işverenler olmasına rağmen ihracat yapan işyeri oranı yüzde 3,19 ile son sırada yer almaktadır. İmalat sektörü ilin önemli bir payını oluştururken ihracat yapan işyerlerinde de yoğunluktadır. İmalat sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 58,4'ü ihracat yapmaktadır. Bu sektördeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

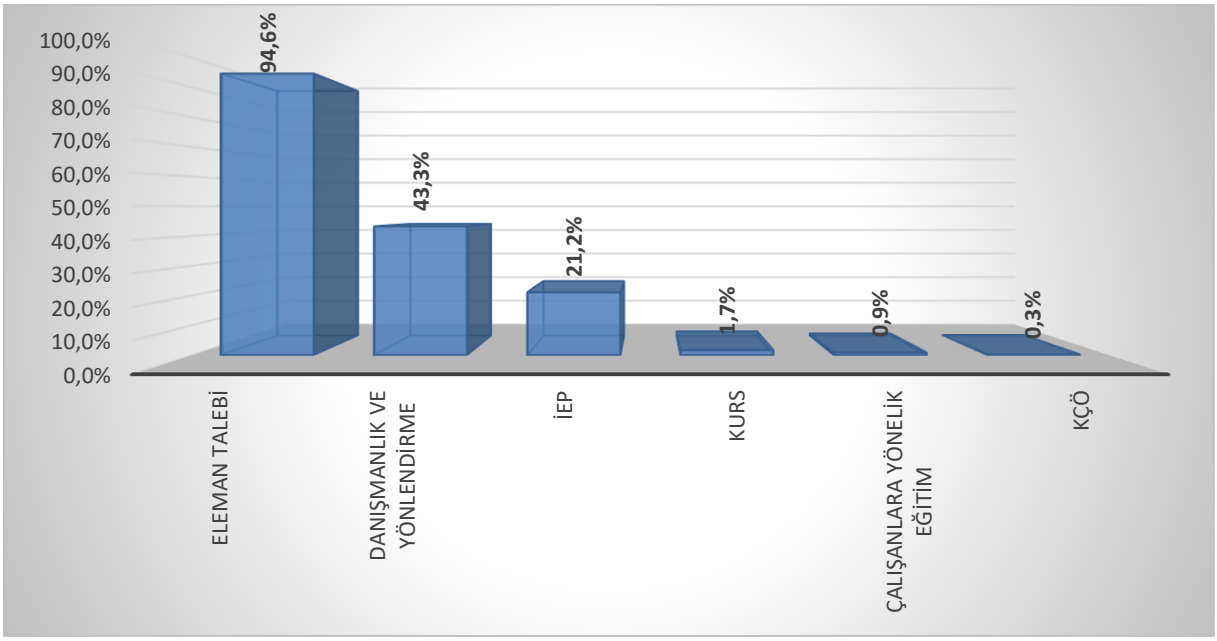

Kaynak: İPA 2017

Kayseri ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 62,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 55,4 olarak gerçekleşerek, bu oran Kayseri ili için Türkiye ortalamasının üstünde bulunmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan bu işyerleri ise en çok Eleman Talebi hizmeti almıştır. Bu işyerlerinin yüzde 94,6'sı Eleman Talebinden yararlanırken yüzde 43,3'ü Danışmanlık ve Yönlendirme alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir.

Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

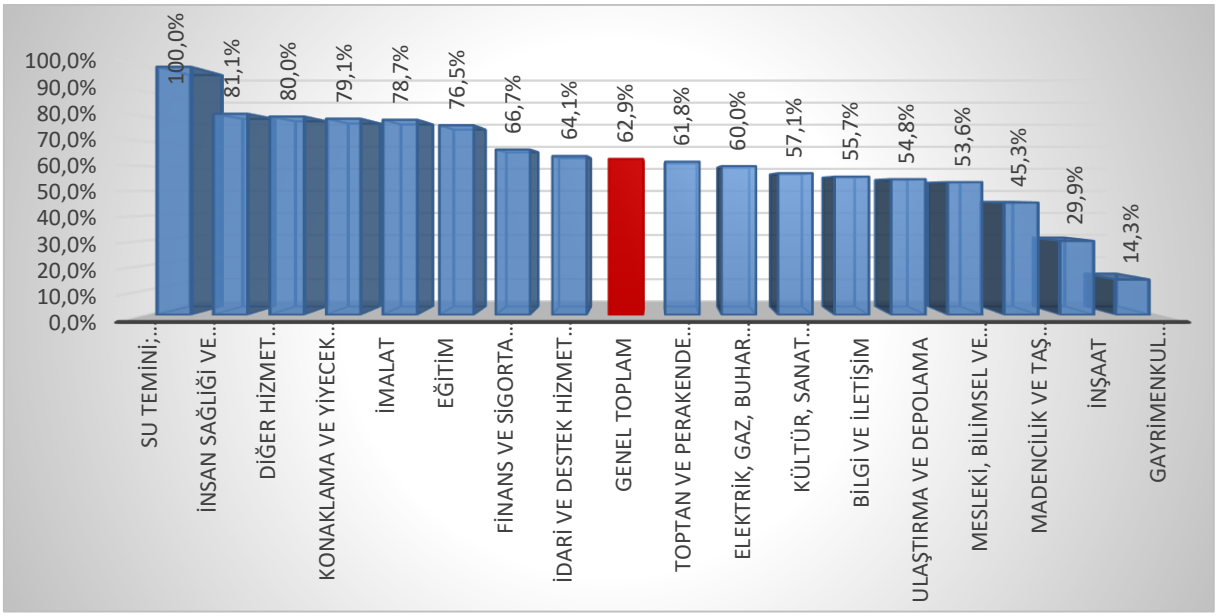

Kaynak: İPA 2017

Şekil 8'de ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Kayseri ilinde Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 100'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin en çok işyerine sahip olan İmalat sektöründe ise bu oran il geneli olan yüzde 62,9'un üstünde yüzde 78,7 seviyesinde gerçekleşmiştir. İlin diğer önde gelen sektörlerinden olan İnşaat ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde bu oran sırası ile yüzde 29,9 ve yüzde 61,8 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs
İmalat	1,2%	42,3%	97,6%	17,5%	0,4%	2,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	0,6%	47,5%	92,0%	24,1%	-	0,6%
İnşaat	2,3%	37,2%	91,9%	19,7%	1,2%	1,2%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	-	39,0%	92,7%	24,4%	-	-
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	-	61,6%	91,1%	20,7%	-	3,0%
Ulaştırma ve depolama	-	57,6%	97,0%	15,2%	-	-
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	-	39,9%	96,7%	33,3%	-	3,3%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	-	30,0%	90,0%	30,0%	-	3,3%
Eğitim	-	38,5%	84,6%	50,0%	-	-
Madencilik ve taş ocakçılığı	-	50,3%	100%	10,1%	-	-
Diğer hizmet faaliyetleri	-	62,5%	62,5%	37,5%	-	25,0%
Bilgi ve iletişim	-	47,1%	52,9%	79,4%	-	-
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	-	-	100%	-	-	-
Finans ve sigorta faaliyetleri	-	50,0%	75,0%	50,0%	-	-
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	-	33,3%	100%	-	-	-
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	-	-	100%	-	-	-
Gayrimenkul faaliyetleri	-	-	100%	-	-	-
Genel Toplam	**0,9%**	**43,3%**	**94,6%**	**21,2%**	**0,3%**	**1,7%**

Kaynak: İPA 2017

Kayseri ilinde en çok İmalat, İnşaat ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde yer alan işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduğu belirtilmiştir. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki tablo 2'de yer almaktadır. İmalat sektöründeki İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin yüzde 97,6'sı Eleman Talebi, yüzde 17,5'i işbaşı eğitim programından ve yüzde 42,3'ü Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetlerinden faydalanmıştır. İmalat ve İnşaat sektörleri aynı zamanda işkur hizmetlerinin tamamından faydalandığı gözlemlenmiştir.

Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ve Gayrimenkul faaliyetleri sektöründe yer alan işyerleri İŞKUR'un sadece Eleman Talebi

hizmetinden yararlanmıştır. İŞKUR hizmetlerinden faydalanan İdari ve destek hizmet faaliyetleri Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Ulaştırma ve depolama, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Eğitim, Madencilik ve taş ocakçılığı, Diğer hizmet faaliyetleri, Bilgi ve iletişim sektörlerinde yer alan işyerlerinin hepsi Danışmanlık ve Yönlendirme, Eleman Talebi ve İşbaşı Eğitim Programından faydalanmışlardır.

İŞKUR'dan eleman talebinde yüzde 100 ile en çok Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Gayrimenkul faaliyetleri, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor ve Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü bulunmaktadır. Bu oran İmalat sektöründe yüzde 97,6 ve İnşaat sektöründe ise yüzde 91,9 olarak gerçekleşmiştir. İşyeri ağırlığını yoğun olarak elinde tutan bu sektörler İŞKUR'dan eleman talebinde bulunarak personel ihtiyacını karşılamaya çalışmaktadır.

Özellikle kısa çalışma ödeneği almak için diğer sektörlere nazaran İnşaat ve İmalat sektörü işverenleri daha çok İŞKUR ile temasa geçmiştir. Bu sonuçtan hareketle Kayseri ilinde, ekonomik kriz ya da zorlayıcı sebepler dolayısıyla İmalat ve İnşaat sektöründeki işyerlerinin daha çok İŞKUR'dan destek almış olduğu söylenebilir.

Şekil 13'de ise işyerlerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapma durumlarına göre işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları Kayseri ili ve Türkiye geneli karşılaştırması yapılarak incelenmiştir.

Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Özellikleri

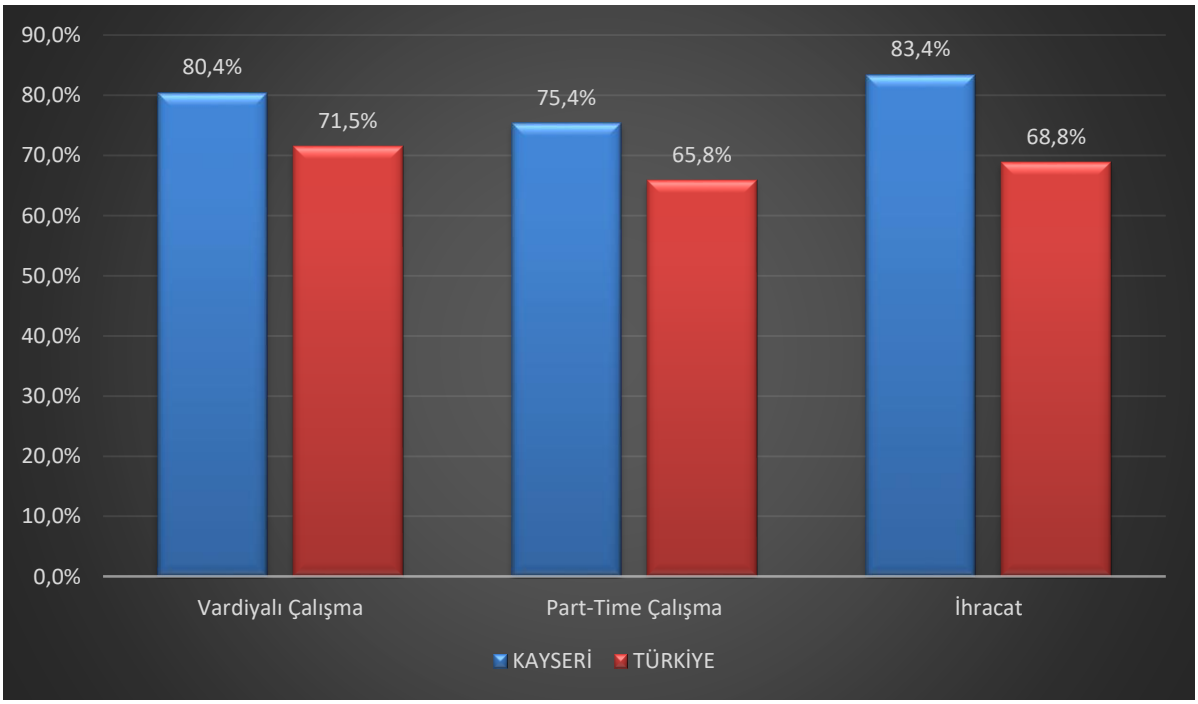

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapan işyerlerinin yüzde 71,5'i İŞKUR hizmetlerinden yararlanmaktadır. Kayseri ilinde ise bu oran yüzde 80,4 ile Türkiye ortalamasının üstünde gerçekleşmiştir. Kayseri ilindeki araştırma kapsamına giren tüm işyerlerinin yüzde 16,3'ü vardiyalı çalışma yapmaktadır.

Kayseri ilinde işyerlerinin yüzde 28,9'i ihracat yaparken, bu işyerlerinin yaklaşık 5'te 4'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Söz konusu oran Türkiye genelinin üstündedir.

Kayseri ilinde part-time çalışma yapılan işyerlerinin % 75,4'ü İŞKUR hizmetlerinden yararlanmaktayken, Türkiye genelinde bu oran % 65,8 düzeyindedir.

Mevcut İstihdam

Kayseri ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Kayseri ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 102 bin 357 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 85 bin 699 çalışan erkeklerden, 16 bin 657 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 15: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın	Erkek	Toplam
İmalat	5.974	49.968	55.942
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	3.460	9.479	12.939
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	1.862	8.209	10.071
İnşaat	688	6.971	7.659
Ulaştırma ve depolama	413	3.454	3.868
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	1.786	1.096	2.882
Eğitim	1.173	1.119	2.291
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	541	1.431	1.973
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	328	1.198	1.527
Madencilik ve taş ocakçılığı	25	1.020	1.045
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	91	678	769
Diğer hizmet faaliyetleri	75	315	390
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	97	269	366
Gayrimenkul faaliyetleri	22	223	245
Bilgi ve iletişim	52	192	244
Finans ve sigorta faaliyetleri	67	47	114
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	2	29	31
Genel Toplam	**16.657**	**85.699**	**102.357**

Kaynak: İPA 2017

Sektörlere göre dağılımda ise; Kayseri ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İmalat sektörünün Kayseri ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerde yüzde 58,3 oranında, kadınlarda ise yüzde 35,9 oranında İmalat sektöründe istihdam edilme durumu söz konusudur. Toplam çalışan sayıları içinde ise imalat sektöründe çalışma oranı yüzde 54,7 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 3 incelendiğinde Eğitim ve Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısına yakın olduğu görülmektedir.

Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

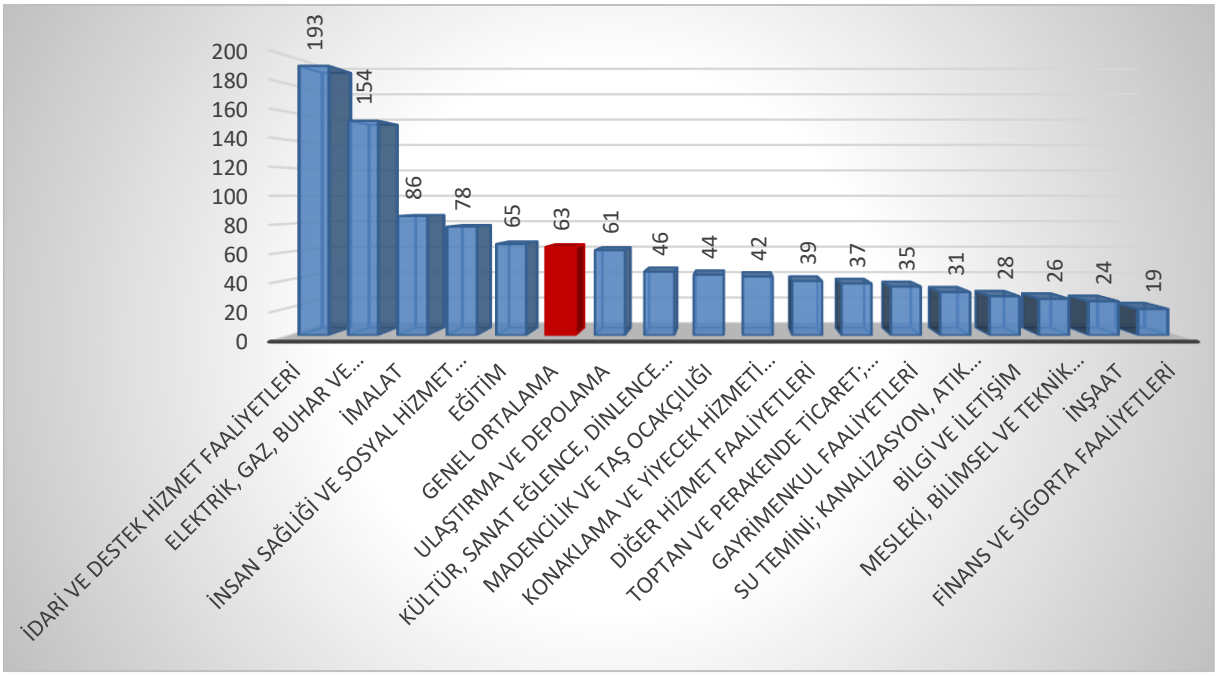

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki şekil 10'da Kayseri ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerindeki ortalama çalışan sayıları gösterilmiştir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 63 kişi istihdam edilmektedir. Sektörler özelinde incelendiğinde; ortalama çalışan sayısı en fazla İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe bulunmaktadır. Bu sektördeki işyerlerinde ortalama 193 kişi; ikinci sırada bulunan Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründe ortalama 180 kişi ve üçüncü sırada bulunan İmalat sektöründe 86 kişi istihdam edilmektedir. Bu üç sektör il geneli ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

İl genelindeki çalışan sayıları, sektörlerden sonra meslek grubu bazında da tablo 16'deki veriler üzerinden değerlendirilebilir.

Tablo 16: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın	Erkek	Toplam
Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar	1.104	25.123	26.228
Nitelik gerektirmeyen meslekler	4.392	18.549	22.941
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	1.713	18.237	19.951
Hizmet ve satış elemanları	2.592	7.558	10.151
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	3.049	4.901	7.950
Profesyonel meslek mensupları	2.534	4.221	6.756
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	955	5.350	6.305
Yöneticiler	248	1.554	1.802
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	70	205	275
Genel Toplam	**16.657**	**85.699**	**102357**

Kaynak: İPA 2017

Toplam çalışanların içerisinde Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar grubunda çalışanlar önemli bir oranda bulunmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 25,6'sı, erkek çalışanların yüzde 29,3'ü ve kadın çalışanların yüzde 6,6'sı bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubu yer almakta ve yüzde 22,4 oranında çalışanı barındırmaktadır.

Kayseri ilinde kadınların yüzde 26,4'ü Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, yüzde 18,3'ü Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda yer almaktadır. Erkeklerin ise yüzde 21,6'sı Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve yüzde 5,7'si Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda yer almaktadır.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grubu ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Kayseri ilinin sosyo-ekonomik yapısında ormancılık ya da tarımsal faaliyet anlamında önemli bir ağırlıkta istihdam gerçekleşmemiştir.

Tablo 17: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

İşletme Yaşı (Yıl)	Kadın	Erkek	Toplam
0-4	1.252	6.701	7.953
5-9	3.579	12.828	16.407
10-14	3.058	13.762	16.820
15-19	2.897	12.514	15.411
20-24	2.299	15.515	17.814
25+	3.572	24.380	27.952
Genel Toplam	**16.657**	**85.699**	**102357**

Kaynak: İPA 2017

Tablo 17'de ise çalışanların istihdam edildiği işyerlerinin yaş bilgileri bulunmaktadır. Bu tabloda öne çıkan en önemli husus; işyeri yaşı ile çalışan sayısı arasında doğru orantılı bir ilişkinin olmasıdır. İşyerinin yaşı büyüdükçe çalışan sayısı artmaktadır. 5-9 yaş arasında olan işyerlerinde çalışanların yüzde 21,5'i kadınlardan oluşmaktayken, 0-4 yaş arasında faaliyet gösteren işyerlerinde çalışanların içindeki kadınların oranı yüzde 7,5'dur.

İstihdamda bulunanların büyük bir çoğunluğu 15+ yıl üzeri işyerlerinde çalışmaktadır. Ayrıca 15+ yaştaki işyerleri Kayseri ilinde piyasada önemli bir yere sahiptir. İşyerlerinin yaklaşık yüzde 60'ını 15-19, 20-24 ve 25+ yaş aralığında yer alan işyerleri oluşturmaktadır. Bu yüzden çalışan sayısının önemli bir bölümü söz konusu işyerlerinde bulunmaktadır.

Tablo 18: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Beden işçisi (Genel)	Temizlik görevlisi	Beden işçisi (Genel)
Temizlik görevlisi	Beden işçisi (Genel)	Ahşap mobilya imalatçısı
Ahşap mobilya imalatçısı	Beden işçisi (Temizlik)	Temizlik görevlisi
Metal mamuller montaj işçisi	Büro memuru (genel)	Mobilya döşeme işçisi
Beden işçisi (temizlik)	Sekreter	Metal mamuller montaj işçisi
Mobilya döşeme işçisi	Veri giriş kontrol işletmeni	Şoför-yük taşıma
Şoför-yük taşıma	Aşçı	Beden işçisi (Temizlik)
Güvenlik görevlisi	Muhasebeci	Güvenlik görevlisi
Büro memuru (Genel)	Güvenlik görevlisi	Beden işçisi (İnşaat)
Beden işçisi (İnşaat)	Metal mamuller montaj işçisi	Büro memuru (Genel)

Kaynak: İPA 2017

Tablo 18'de ise Kayseri ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Özellikle ilk üç mesleğin erkek çalışanlar ve toplam çalışanlar bazında aynı olması toplam çalışanlar içinde erkeklerin ağırlıkta olmasından kaynaklıdır. Temizlik Görevlisi mesleği kadınlarda, erkek çalışanlar arasında en fazla çalışılan Beden İşçisi(Genel) mesleği olmuştur. Kadınların en fazla çalıştığı meslekler içerisinde erkeklerden farklı olarak Sekreter, Veri Giriş Kontrol İşletmeni, Aşçı ve Muhasebeci bulunmaktadır.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı

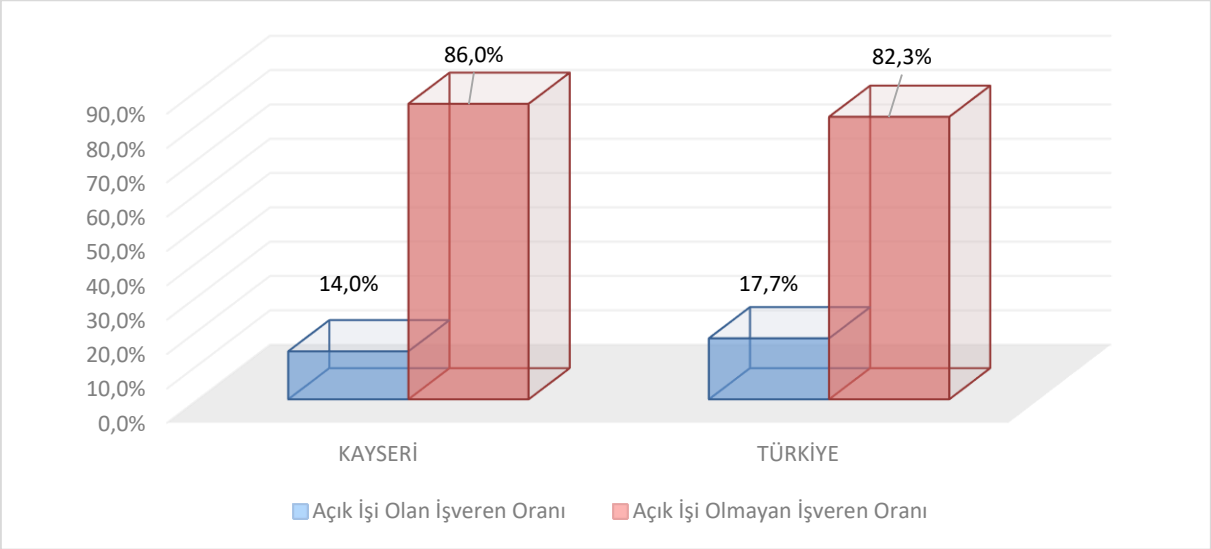

Kaynak: İPA 2017

Kayseri ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 14'ünde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 17,7 olarak gerçekleşmiştir.

Kayseri ilinde 1.615 işyerinden 1.019 kişilik açık iş tespit edilmiş olup, sektörlere göre açık iş sayıları tablo 19'da gösterilmiştir.

Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı

Sektörler	Açık İş Sayısı
İmalat	687
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	177
İnşaat	67
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	30
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	23
Ulaştırma ve depolama	13
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	6
Bilgi ve iletişim	6
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	4
Eğitim	2
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	2
Diğer hizmet faaliyetleri	1
Genel Toplam	**1.019**

Kaynak: İPA 2017

Kayseri ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir.1.019 kişilik açık işin yüzde 67,4'sine tekabül eden 687 kişilik kısmı İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise Toptan ve Perakende Ticaret ve İnşaat sektörleridir.

Tablo 20'de ise sektörler özelinde açık iş oranları ile ilgili sektördeki işyerlerinin açık iş verme oranları gösterilmiştir.

Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşyeri Oranı
Bilgi ve iletişim	2,6%	22,1%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1,9%	20,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	1,7%	14,8%
İmalat	1,2%	14,3%
İnşaat	0,9%	11,4%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,5%	10,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,3%	10,0%
Ulaştırma ve depolama	0,3%	7,8%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,3%	6,8%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,2%	6,6%
Eğitim	0,1%	5,4%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,1%	2,9%
Genel Toplam	**1,0%**	**14,0%**

Kaynak: İPA 2017

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 20'den de görüleceği üzere Kayseri ilinde açık iş oranı yüzde 1 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Kayseri ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 99 kişilik dolu kadronun yanında 1 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 2,6 ile Bilgi ve İletişim sektörü olarak tespit edilmiştir.

Açık iş verme oranında da Bilgi ve İletişim sektörü ön plana çıkmıştır. Bu sektördeki işyerlerinin yüzde 22,1'İnde açık iş bulunmaktadır. Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörünü yüzde 14,8 ile Toptan ve Perakende Ticaret yüzde 14,3 ile İmalat sektörü takip etmektedir. Bir diğer ifadeyle bu sektörlerdeki her 3 işyerinden 1'inde açık iş mevcuttur.

Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları

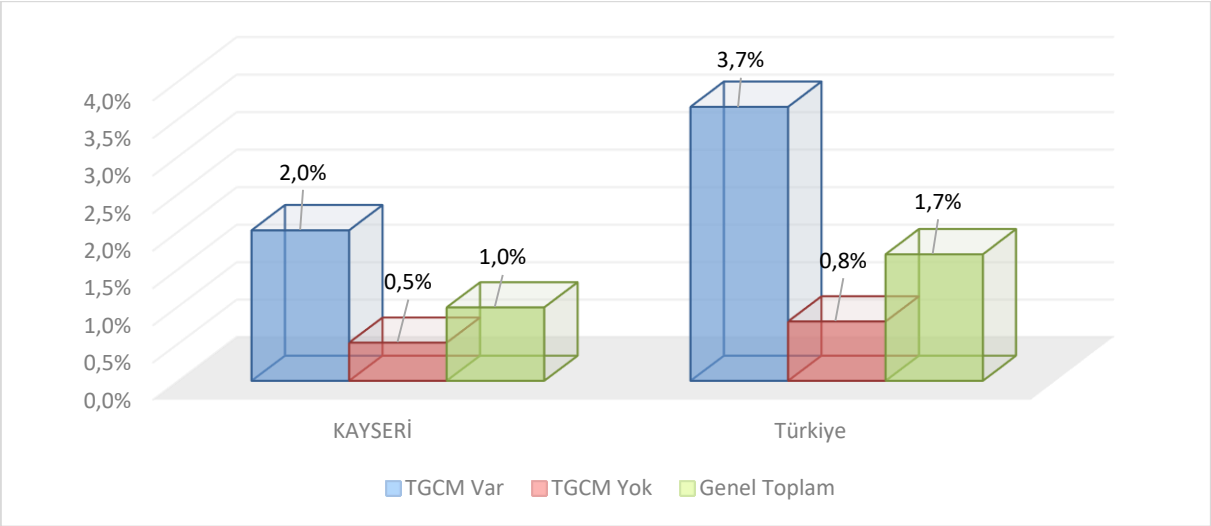

Kaynak: İPA 2017

Kayseri ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 2; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 0,5 olarak gerçekleşmiştir. Kayseri ilinin bu oranları Türkiye ortalamasının altında kalmıştır. Teminde güçlük çeken işyerlerinde doldurulmayı bekleyen boş pozisyonların daha çok olması doğaldır. İşverenlerin ihtiyaç duydukları alanlarda talep ettiği personeli muhtelif nedenlerle istihdam edememesi bir anlamda söz konusu kadronun boş kalması anlamına gelecektir.

Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları

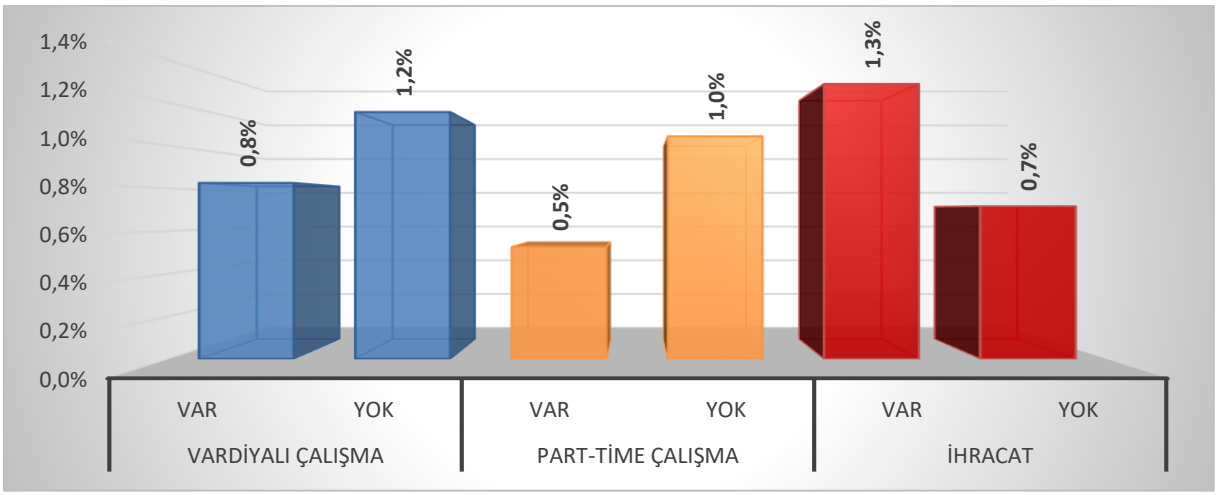

Kaynak: İPA 2017

Kayseri ilinde vardiyalı çalışma yapan 20+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı yüzde 0,8, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,2 olarak tespit edilmiştir. Part-time çalışma yapılan işyerlerinde ise açık iş oranı yüzde 0,5, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1'dir. İhracat yapılan işyerlerinde de açık iş oranı yüzde 1,3, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 0,7 olarak tespit edilmiştir. İşyerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapması açık iş oranını arttırmaktadır. İhracatta açık iş oranı Kayseri iline ait olan yüzde 1'lik açık iş oranından yüksektir. Özellikle işyerinin ihracat yapması açık iş oranını arttırmaktadır.

Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

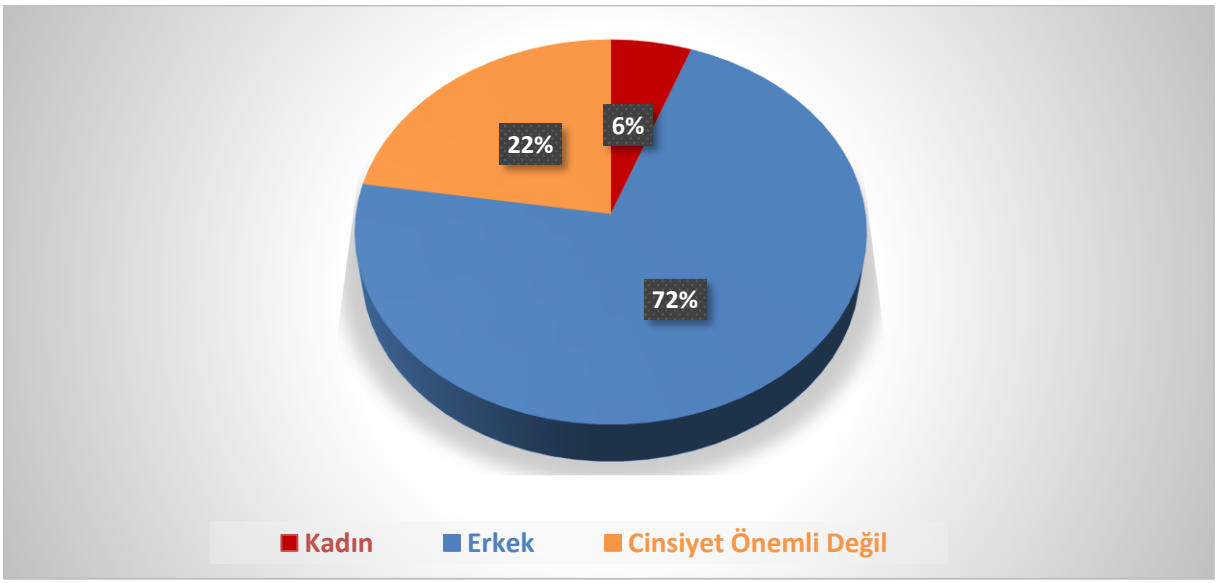

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki şekil 14'te ise Kayseri ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Açık işlerin yüzde 72'sinde işverenlerin erkek işgücü

talebi ortaya çıkmaktadır. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise oldukça düşük düzeyde kalmış ve bu oran yüzde 6 olarak tespit edilmiştir. İşverenler açık işlerinde yüzde 22 oranında belli bir cinsiyet tercihinde bulunmamışlardır. Bu oranlar işverenlerin tercihini analiz etmek anlamında tek başına yeterli olmamaktadır. Zira açık işlerde daha çok hangi meslekte ve hangi beceri düzeyinde talebin olduğu cinsiyet analizinde özellikle gerekli görülmektedir.

Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

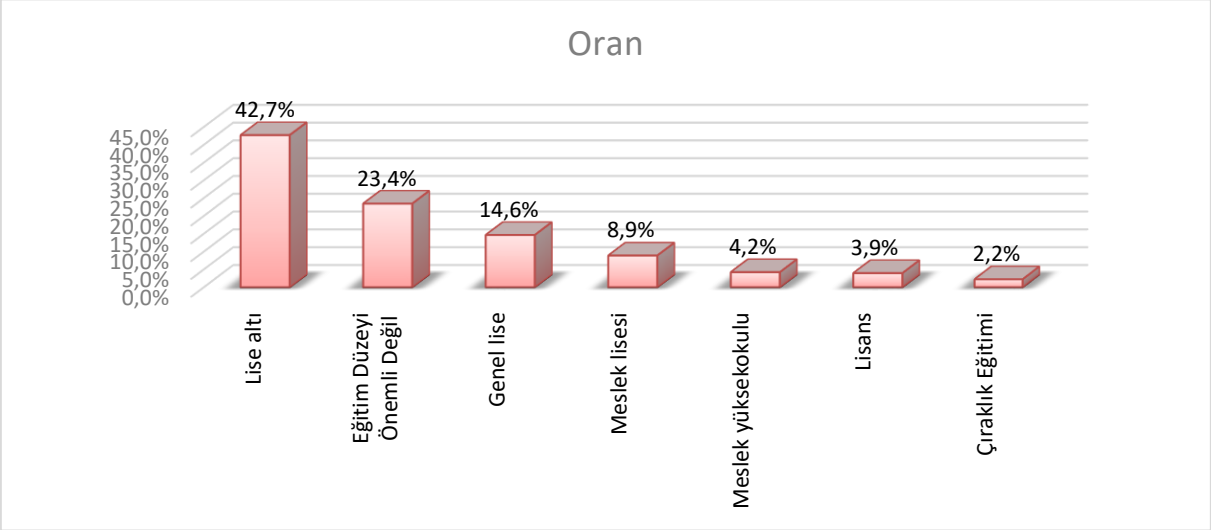

Kaynak: İPA 2017

İşverenlerin ihtiyaç duyduğu ve muhtelif açık iş arama kanallarını kullanarak işgücü talebini ilettikleri açık işlerinde asgari eğitim düzeyi de önemli bir tarafı oluşturmaktadır.

Kayseri ilindeki açık işlerin en yüksek düzeyde yüzde 42,7'si lise altı eğitim düzeyini tercih ederken, yüzde 23,4'ünde işverenler herhangi bir eğitim düzeyi talep etmemişlerdir. Açık işlerde en az talep edilen eğitim seviyesi ise yüzde 2,2 ile çıraklık eğitimi olmuştur.

Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

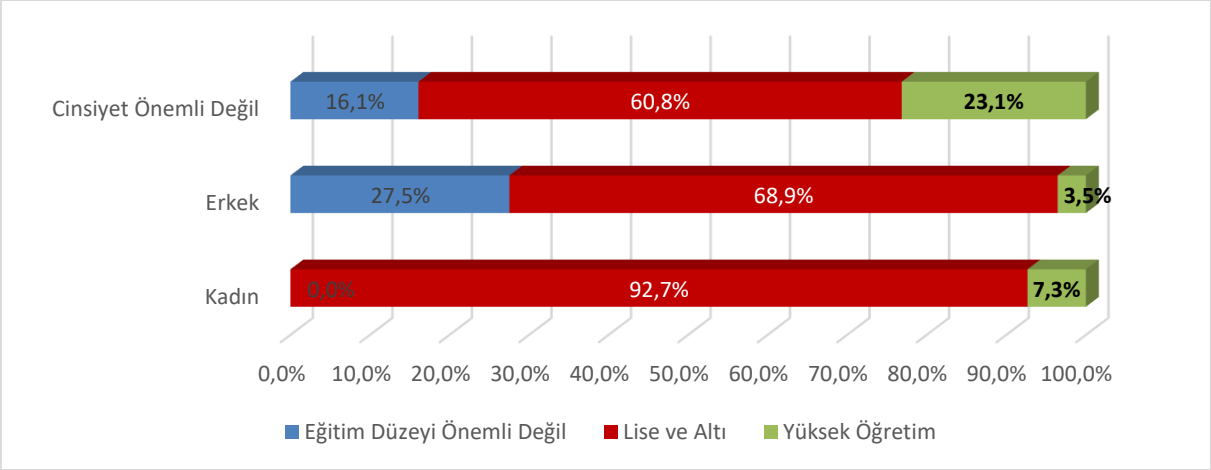

Kaynak: İPA 2017

Şekil 20'de görüleceği üzere lise ve altı seviyesi genel olarak ağırlıkta talep edilmiştir. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; kadınlarda erkeklere nazaran daha fazla oranda lise ve altı seviyesinde işgücü talep edilmiştir. Ayrıca erkeklerde talep edilen açık işlerde herhangi bir eğitim seviyesinin istenmemesi kadınlara göre daha fazladır. Grafikte öne çıkan bir diğer husus da; herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayarak verilen açık işlerde yükseköğretim seviyesindeki işgücü talepleri, cinsiyet tercihinde bulunulan açık işlerdeki yükseköğretim tercihine göre daha fazladır. Zira bu eğilimin nedeni, eğitimli işgücünün talep edildiği sektör ve mesleklerdeki "beyaz yakalı" istihdamı ön plana çıkmasıyla işgücü talebinde cinsiyet tercihinin eğitim tercihinin yanında çok bir anlam ifade etmemesi olarak söylenebilir.

Açık işlerdeki eğitim talepleri cinsiyete göre farklılaşabildiği gibi sektörel düzeyde de birtakım hususları öne çıkarmaktadır. Bazı sektörlerde yüksek düzeyde bir eğitim talebinde bulunulmaktayken bazılarında da işverenler nezdinde herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bile bulunulması önem ifade etmemektedir. Tablo 21'de Kayseri ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerde sektörlere göre talep edilmiş olan eğitim düzeylerine ait veriler bulunmaktadır.

Tablo 21: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Sektörler	Eğitim Seviyesi Önemli Değil	Lise ve Altı	Yüksek Öğretim
İmalat	25,3%	71,2%	3,4%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	28,7%	67,8%	3,5%
İnşaat	8,1%	40,3%	51,6%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	55,2%	44,8%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	100%	0,0%
Ulaştırma ve depolama	33,3%	58,3%	8,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	66,2%	33,8%	0,0%
Bilgi ve iletişim	0,0%	100%	0,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	100%	0,0%
Eğitim	0,0%	0,0%	100%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	50,0%	50%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	100%
Genel Toplam	**23,4%**	**68,4%**	**8,2%**

Kaynak: İPA 2017

İşyerlerinden alınan açık işler için yükseköğretim seviyesinde talep verilen sadece iki sektör bulunmaktadır. Bu sektörler, Eğitim ve Diğer Hizmet Faaliyetleridir. Tamamen lise ve altı seviyesinde açık iş verilen sektörler ise Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ve İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörleri olmuştur.

Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi Kayseri ili için genel olarak değerlendirildiğinde yüzde 8,2 oranında Yüksek Öğrenimi, yüzde 68,4 oranında Lise ve Altı öğrenim düzeyini tercih etmişlerdir. Bazı sektörlerin ise Yüzde 23,4 oranında Eğitim Seviyesine fark etmez dediği görülmüştür. Bu husus da aslında bu işlerin çok nitelik gerektirmeyen meslekler olduğunu ifade etmektedir. Bir diğer ifadeyle lise altı ya da üniversite mezunu işgücü de işe başvuru yapsa işveren nezdinde çok bir anlam ifade etmeyecektir. İşe başvuru yapacak kişiler açısından ise; işin düşük nitelikli olmasından dolayı ortalama ya da daha yüksek bir eğitim seviyesine sahip olanların bu işlere başvuru yapmayacağı da göz önünde bulundurulmalıdır.

Açık işlerinde işverenlerin mutlaka belirli bir eğitim seviyesinde talep verdikleri sektörler ise; Eğitim, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Diğer Hizmet Faaliyetleri, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ve İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörleri olmuştur.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

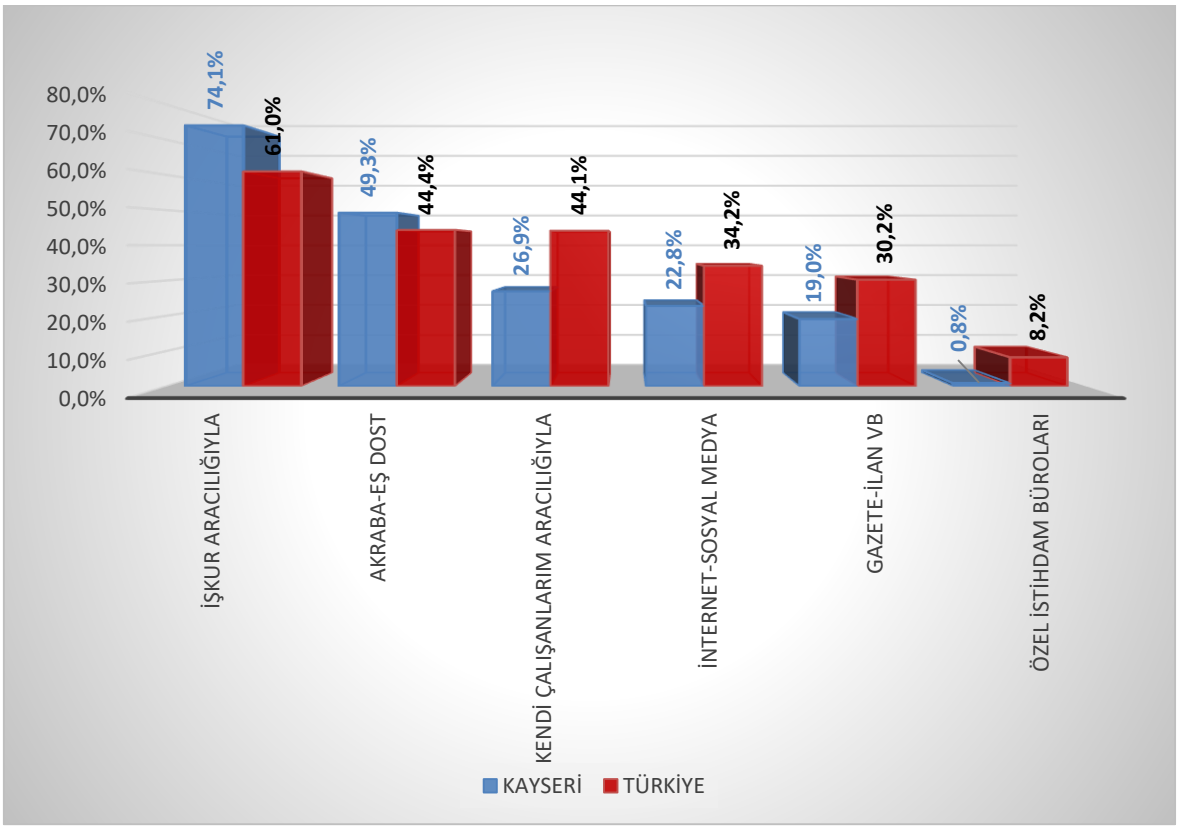

Kaynak: İPA 2017

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu da özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 17'de Kayseri ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Kayseri ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 74,1 gibi büyük bir oranı İŞKUR arama kanalını kullanmıştır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 61 olarak gerçekleşmiştir. Kayseri ilinde işverenler daha sonra yüzde 49,3 ile Akraba-Eş Dost Aracılığıyla arama kanalını kullanmıştır. Açık işlerin yüzde 26,9'u Kendi Çalışanlarım aracılığıyla aranmaktadır. Özel İstihdam Büroları Kayseri ilinde arama kanalı olarak pek kullanılmamaktadır.

Tablo 22: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi

Eğitim Düzeyi	İŞKUR aracılığıyla	Akraba-Eş Dost	Kendi çalışanlarım aracılığıyla	İnternet-Sosyal Medya	Gazete-İlan vb.	Özel İstihdam Büroları
Eğitim Düzeyi Önemli Değil	65,5%	58,6%	25,4%	15,9%	24,1%	0,0%
Çıraklık Eğitimi	95,2%	13,9%	9,1%	77,0%	68,1%	0,0%
Lise altı	83,1%	47,8%	29,3%	15,3%	18,2%	0,0%
Genel lise	54,1%	28,5%	30,0%	32,8%	21,5%	2,9%
Meslek lisesi	93,1%	71,7%	16,1%	22,9%	2,2%	0,0%
Meslek yüksekokulu	77,3%	55,5%	53,1%	30,2%	7,2%	2,4%
Lisans	43,5%	49,0%	5,1%	69,5%	12,8%	8,0%
Genel Toplam	**74,1%**	**49,3%**	**26,9%**	**22,8%**	**19,0%**	**0,8%**

Kaynak: İPA 2017

Lise Altı Eğitiminde, Eğitim Düzeyi Önemli Değil de, Çıraklık Eğitimi ve Meslek Lisesinde talep verilen açık işlerde Özel İstihdam Büroları arama kanalı hiç kullanılmamıştır. Çıraklık Eğitimi seviyesinde talep edilen açık işlerin yüzde 95,2'si, Meslek lisesi seviyesinde talep edilen açık işlerin yüzde 93,1'i, Lise altı eğitim seviyesinde talep edilen açık işlerin yüzde 83,1'i, İŞKUR aracılığı ile aranmaktadır.

Herhangi bir eğitim seviyesi tercihinde bulunulmayan açık işler için işverenler çoğunlukla İŞKUR ve Akraba-Eş Dost arama kanalını tercih ederken Özel İstihdam Büroları hiç tercih edilmemiştir.

Şekil 22'de ise İŞKUR hizmetlerinden yararlanan ve yararlanmayan işverenlerin açık işlerindeki arama kanallarının dağılımı incelenecektir.

Şekil 22: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

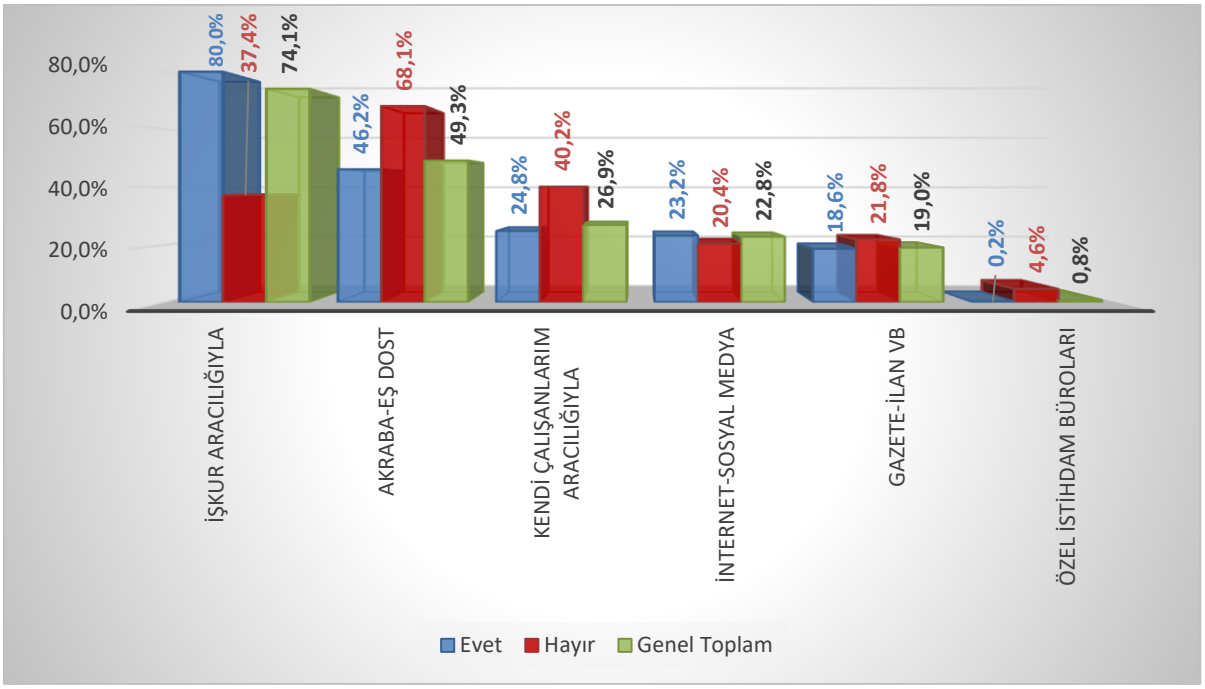

Kaynak: İPA 2017

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde ilk sırada yüzde 74,1 gibi önemli bir oranda İŞKUR aracılığıyla, ikinci sırada yüzde 49,3 ile Akraba-Eş Dost arama kanalı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmış olan işverenler açık işlerini de Kuruma bildirme yönünde eğilim sergilemişlerdir.

Yapılan İPA çalışması kapsamında ziyaret edilen işyerlerinin yüzde 74,1'i daha önce İŞKUR hizmetlerinden faydalandığını belirtmiş olup, bu işyerlerinin yüzde 80'i İŞKUR aracılığıyla eleman aramaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri açık işleri için Kendi Çalışmalarım aracılığıyla arama kanalını 26,9, İnternet-Sosyal Medya araçlığıyla arama kanalını yüzde 22,8, Gazete-İlan vb. arama kanalını yüzde 19 oranında kullandıkları görülmüştür. Özel İstihdam Bürolarının kullanım oranı ise yüzde 0,8 olduğu görülmüş, bu oranında 0,2 si aynı zamanda İŞKUR aracılığını da seçtiği anlaşılmıştır.

Tablo 23: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Kendi çalışanlarım aracılığıyla	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	1	1	1	2	1	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	2	2	2	2	1	2	2
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	3	4	3	3	6	4	3
Takım Çalışması	4	3	5	4	-	3	4
İletişim ve İfade Yeteneği	6	5	4	5	4	6	5
Bilgisayar kullanımı	7	8	6	7	3	7	6
Proje Tabanlı Çalışma	5	6	8	6	7	5	7
Satış ve Pazarlama Becerisi	9	7	7	9	8	9	8
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	8	9	9	8	5	8	9
Yabancı Dil	10	-	-	10	-	-	10

Kaynak: İPA 2017

Açık işlerde talep edilen asgari eğitim seviyesinden sonra işverenlerin istihdam etmeyi düşündüğü işgücünde aranılan beceriler de planlanacak politikalar için stratejik alan oluşturmaktadır.

Kayseri ilinde genel olarak açık işlerde istenen becerilerde ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi gelmektedir. İkinci sırada ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve daha sonra Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Takım Çalışması, İletişim ve İfade Yeteneği, Bilgisayar Kullanımı, Proje Tabanlı Çalışma, Satış ve Pazarlama Becerisi, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri) ve Yabancı Dil becerisi gelmektedir.

Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, tüm arama kanallarını kullanmıştır. Özel istihdam bürolarında ise en çok Fiziki ve Bedensel Yeterlilik istenen açık işler talep edilmiştir.

Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı

KAYSERİ	Açık İş Sayısı
Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar	408
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	82
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	194
Hizmet ve satış elemanları	97
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	58
Profesyonel meslek mensupları	42
Nitelik gerektirmeyen meslekler	137
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	1
Genel toplam	**1.019**

Kaynak: İPA 2017

Kayseri ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 40,1'dir. İkinci sırada ise yüzde 19 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu bulunmaktadır.

Açık iş sayısının yanında daha çok açık iş oranları önemlidir. Tablo 25'de meslek gruplarına göre açık iş oranları bulunmaktadır.

Kayseri ili için tespit edilen yüzde 1'lik açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde açık iş oranı en yüksek oranda yüzde 1,5 ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırayla Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ile Tesis Ve Makine Operatörleri ve Montajcılar gelmektedir.

Tablo 25: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları

KAYSERİ	Açık İş Oranı
Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar	1,5%
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	1,3%
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	1,0%
Hizmet ve satış elemanları	0,9%
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	0,7%
Profesyonel meslek mensupları	0,6%
Nitelik gerektirmeyen meslekler	0,6%
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	0,4%
Yöneticiler	0,0%
Genel toplam	**1,0%**

Kaynak: İPA 2017

Yöneticiler meslek grubunda açık iş olmadığından açık iş oranı da sıfır görünmektedir. İl geneli açık iş oranının altında bulunan meslek grupları ise Hizmet Ve Satış Elemanları, Büro Hizmetlerinde

Çalışan Elemanlar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları, Profesyonel Meslek Mensupları Mesleklerdir.

Tablo 26: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı

Meslek Grubu	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	-	0,1%	-	0,1%
Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar	10,8%	41,4%	42,9%	40,1%
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	5,4%	24,3%	5,4%	19%
Nitelik gerektirmeyen meslekler	20%	15,6%	4,9%	13,5%
Profesyonel meslek mensupları	1,8%	1,8%	12,2%	4,2%
Hizmet ve satış elemanları	34,3%	7,1%	11%	9,5%
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	9,1%	5,8%	14,9%	8%
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	18,5%	3,8%	8,6%	5,7%
Genel toplam	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

Kaynak: İPA 2017

İşverenler kadın işgücü tercihinde bulundukları açık işlerinde yüzde 34,3 oranında Hizmet ve Satış Elemanları; yüzde 20 oranında Nitelik Gerektirmeyen Meslekler; yüzde 18,5 Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda istihdam etmek istediğini bildirmişlerdir. Erkek işgücü taleplerinin ise sırasıyla yüzde 41,4 ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar; yüzde 24,3 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar; yüzde 15,6 ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler yer almaktadır.

Ayrıca yukarıdaki tabloda görülen oranlardan farklı olarak Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu, herhangi bir cinsiyet tercihinde en fazla oranda bulunmayan bir alan olmuştur. Zira bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 42,9'unda işverenler "fark etmez" seçeneğini tercih etmişlerdir.

En fazla oranda erkek işgücü tercihinde bulunulmuş olan meslek grupları ise Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grupları olmuştur.

Tablo 27'de ise meslek gruplarında talep edilen beceriler öncelik sıralamasına göre sıralanmıştır.

Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar için ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, ikinci sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe gelmiştir. Daha sonra Bilgisayar kullanımı ve Takım Çalışması becerisi ön plana çıkmıştır.

Hizmet ve Satış Elemanları için ise ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe daha sonra İletişim ve İfade Yeteneği ile Takım Çalışması becerileri önemlidir.

Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve ön plana çıkmıştır.

Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ile Profesyonel Meslek Mensupları ise yabancı dil becerisinin talep edildiği iki meslek grubu olmuştur.

Genel olarak ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme ve Takım Çalışması becerisi talep edilmektedir.

Hizmet Ve Satış Elemanları, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Profesyonel Meslek Mensupları, Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları, Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda en çok talep edilen beceri Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe istenmektedir.

Tablo 27: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi

Beceri	Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	Hizmet ve satış elemanları	Nitelik gerektirmeyen meslekler	Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	Profesyonel meslek mensupları	Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar	Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	1	1	-	1	1	1	1	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	4	2	1	3	2	4	2	2
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	5	6	3	-	4	3	3	4	3
Takım Çalışması	4	3	5	-	7	4	8	3	4
İletişim ve İfade Yeteneği	6	2	3	-	6	5	4	5	5
Bilgisayar kullanımı	3	7	-	-	2	6	5	6	6
Proje Tabanlı Çalışma	-	9	4	-	5	7	2	-	7
Satış ve Pazarlama Becerisi	7	5	6	-	8	9	7	-	8
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	8	8	7	-	5	8	6	-	9
Yabancı Dil	9	-	-	-	8	-	-	-	10

Kaynak: İPA 2017

Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Kendi çalışanlarım aracılığıyla
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	-	-	-	100%	-	-
Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar	54,8%	11,1%	18,8%	73,8%	-	15,6%
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	50,6%	44,9%	13,9%	80,7%	1,7%	42,4%
Nitelik gerektirmeyen meslekler	51,2%	14,3%	14,5%	75,8%	-	33,0%
Profesyonel meslek mensupları	43,9%	14,5%	66,2%	48,6%	9,9%	5,0%
Hizmet ve satış elemanları	29,0%	5,3%	28,1%	78,4%	-	43,4%
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	58,1%	21,4%	43,2%	79,3%	-	36,8%
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	27,1%	23,3%	30,6%	53,6%	1,9%	16,1%
Genel toplam	**49,3%**	**19,0%**	**22,8%**	**74,1%**	**0,8%**	**26,9%**

Kaynak: İPA 2017

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grupları ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Tesis Ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Hizmet ve Satış Elemanları, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları olmuştur. Bu meslek grubundaki açık işlerin çoğunluğu İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur.

Profesyonel Meslek Mensupları en fazla İnternet-Sosyal Medya, İŞKUR ve Akraba-Eş Dost arama kanalı ile aranmaktadır.

Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları ise eleman ihtiyacının tamamını İŞKUR vasıtasıyla karşılamaktadır.

Tablo 29: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslek	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe
Mobilya döşeme işçisi	2	-	5	-	3	4	1
Beden işçisi (Genel)	1	6	4	-	3	5	2
Dokuma makineleri operatörü / dokumacı	1	-	-	-	3	2	-
Terzi	2	-	5	-	3	4	1
Diğer terziler elbise imalat işçileri, dikişçiler, döşemeciler ve ilgili işçiler	2	-	-	-	-	3	1
Argon kaynakçısı (Tığ kaynakçısı)	2	-	5	-	4	3	1
Makine teknisyeni-motor ve makine	-	3	-	1	-	-	2
Mobilyacı	2	-	3	-	-	-	1
Sevkiyat görevlisi	1	-	-	-	4	3	2
İplik eğirme operatörü (Ring/Vater/Vargel)	-	-	-	-	-	-	1

Kaynak: İPA 2017

Tablo 29'da Kayseri ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Beden İşçisi, Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı ve Sevkiyat Görevlisi mesleklerindeki becerilerde ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik yer almaktadır. Makine Teknisyeni-Motor ve Makine mesleğinde ise talep edilen becerilerin başında Proje Tabanlı Çalışma gelmektedir. Mobilya Döşeme İşçisi, Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı, Terzi, Diğer Terziler Elbise İmalat İşçileri, Dikişçiler, Döşemeciler ve İlgili İşçiler, Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı), Mobilyacı, İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) mesleklerinde için ise ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi talep edilmiştir.

Tablo 30: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Mobilya döşeme işçisi	Kasiyer	Mobilya döşeme işçisi
Beden işçisi (Genel)	Satış danışmanı	Beden işçisi (genel)
Terzi	Sekreter	Dokuma makineleri operatörü / Dokumacı
Diğer terziler elbise imalat işçileri, dikişçiler, döşemeciler ve ilgili işçiler	Paketleme işçisi	Argon kaynakçısı (Tığ kaynakçısı)
Dokuma makineleri operatörü / Dokumacı	Çağrı merkezi müşteri temsilcisi	Mobilyacı
Argon kaynakçısı (Tığ kaynakçısı)	Tel çekme işçisi (Elle)	Terzi
Mobilyacı	İplik operatörü (Nezaretçi/Ustabaşı)	Sevkiyat görevlisi
Makine teknisyeni-motor ve makine	Büro yönetimi ve sekreterlik/büro yönetimi ve yönetici asistanı	Şoför-yük taşıma
İplik eğirme operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Ön muhasebeci	Tel çekme işçisi (Elle)
Sevkiyat görevlisi	Temizlik görevlisi	Ebatlama makinesi operatörü (Ahşap)

Kaynak: İPA 2017

Kayseri ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Mobilya Döşeme İşçisi, Beden İşçisi (Genel), Terzi, Diğer Terziler Elbise İmalat İşçileri, Dikişçiler, Döşemeciler ve İlgili İşçiler, Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı, Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı), Mobilyacı, Makine Teknisyeni-Motor ve Makine, İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) ve Sevkiyat Görevlisidir.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan meslekler ise Kasiyer, Satış Danışmanı, Sekreter, Paketleme İşçisi, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Tel Çekme İşçisi (Elle), İplik Operatörü (Nezaretçi/Ustabaşı), Büro Yönetimi ve Sekreterlik/Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanı, Ön Muhasebeci ve Temizlik Görevlisidir.

Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan meslekler de Mobilya Döşeme İşçisi, Beden İşçisi (Genel), Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı, Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı), Mobilyacı, Terzi, Sevkiyat Görevlisi, Şoför-Yük Taşıma, Tel Çekme İşçisi (Elle), Ebatlama Makinesi Operatörüdür.

Tablo 31: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	1	1	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	2	2	2
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	7	3	7	3
Takım Çalışması	3	4	6	4
İletişim ve İfade Yeteneği	4	5	3	5
Proje Tabanlı Çalışma		6	5	6
Bilgisayar kullanımı	5	7	8	7
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	6	9	4	8
Satış ve Pazarlama Becerisi	8	8	9	9
Yabancı Dil	9		10	10

Kaynak: İPA 2017

Kadın ve erkekler için genel toplama göre becerilerde öncelik sıralaması ilk iki sırada farklılık göstermektedir. Kadınlarda ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi iken, erkeklerde ilk öncelik Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe olarak tespit edilmiştir. Herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde ise ilk öncelik Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, ikinci öncelik de Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi olarak görülmektedir. Yabancı dilin öncelik sıralamasında bulunduğu açık işlerde ise erkek tercihi ifade edilmemiştir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Kayseri ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Şekil 23: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

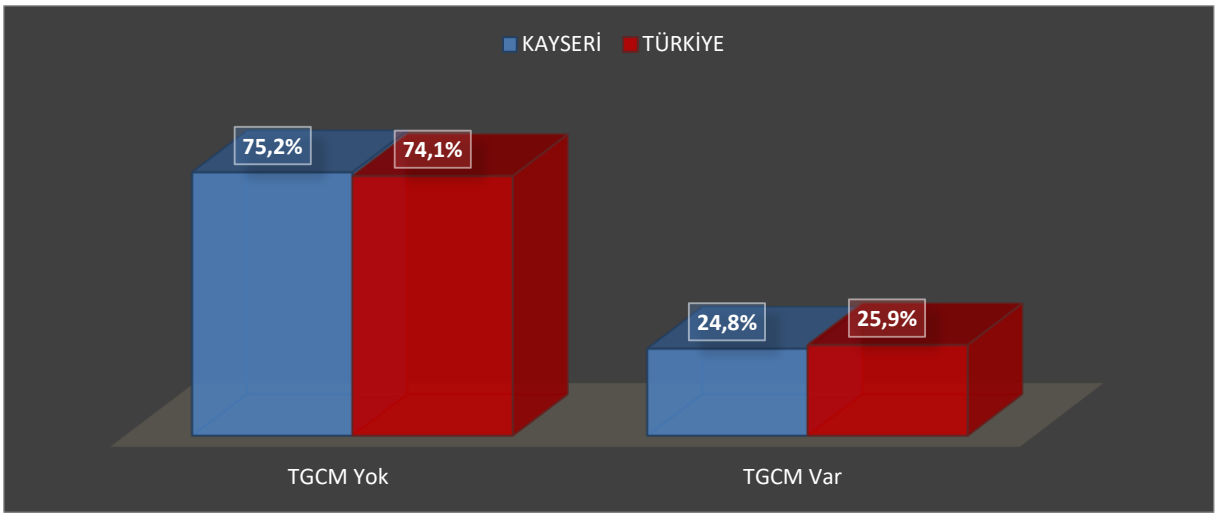

Kaynak: İPA 2017

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 20 + istihdamlı 99 bin 806 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 25 bin 825 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Kayseri ilinde ise 20+ istihdamlı bin 615 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 401 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 24,8 ile Kayseri ilinin eleman temininde güçlük çektiği görülmektedir.

Şekil 24: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

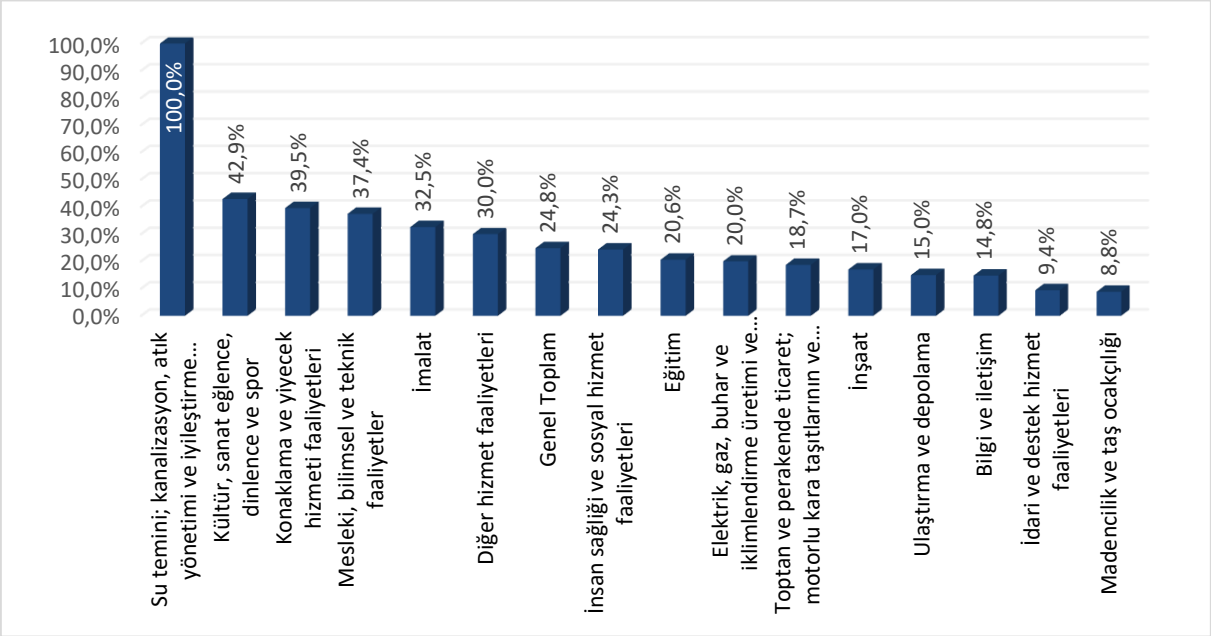

Kaynak: İPA 2017

Kayseri ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Kültür, Sanat Eğlence, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, İmalat ve Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çektikleri görülmektedir. Söz konusu sektördeki mevcut işyerlerinin az olması ile birlikte bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranının yükselmesine neden olmuştur.

Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı ve İnşaat sektörü gibi Kayseri ilinde işyeri sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çekilen işyeri oranının son sıralarda yer alması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

Tablo 32: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	991
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	190
İnşaat	153
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	99
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	58
Eğitim	22
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	19
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	17
Ulaştırma ve depolama	15
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	8
Diğer hizmet faaliyetleri	6
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	4
Madencilik ve taş ocakçılığı	3
Bilgi ve iletişim	3
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1
Genel Toplam	**1.588**

Kaynak: İPA 2017

Kayseri ilinde bin 588 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde İmalat, İmalat ve Toptan ve Perakende Ticaret ve İnşaat sektörlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu üç sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Kayseri ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde 84'ünü oluşturmaktadır. Söz konusu

sektörlerde çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da fazladır. Öyle ki Kayseri ilinde toplam çalışanların yüzde 72'si bu sektörlerde çalışmaktadırlar.

Şekil 25: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

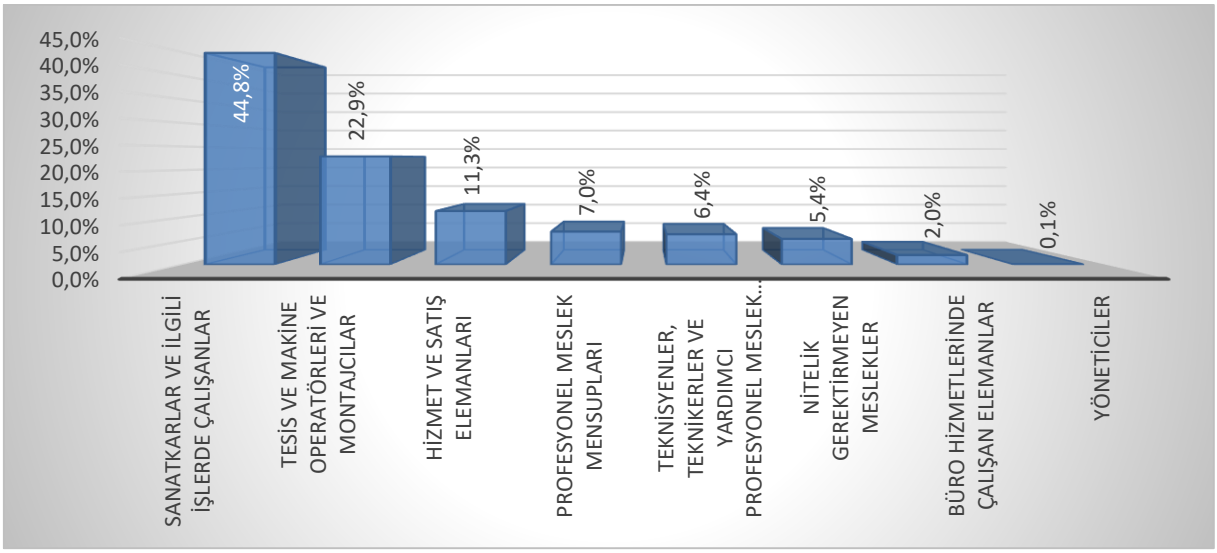

Kaynak: İPA 2017

Kayseri ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 408 kişi ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 44,8'i bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de 20 + istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı en yüksek birinci sırada Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunun olması, bu meslek grubunun ihtiyaçlarının sadece Kayseri ili ile sınırlı olmadığını göstermektedir. Benzer şekilde araştırma sonuçları göstermektedir ki Yöneticiler meslek grubu hem ülke geneli hem de Kayseri ilinde eleman temininde en az güçlük çeken meslek grubudur.

Tablo 33: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGCM	Genelleştirilmiş Eleman Sayısı	Oranı
Mobilya döşeme işçisi	181	11,4%
Argon kaynakçısı (Tığ kaynakçısı)	50	3,2%
Mobilyacı	40	2,5%
Terzi	35	2,2%
Diğer metal işlemcileri	35	2,2%
Plastik enjeksiyon üretim elemanı	32	2,0%
Beden işçisi (Genel)	30	1,9%
Garson (Servis elemanı)	29	1,8%
Kasap	27	1,7%
Nc/cnc tezgâh operatörü	25	1,5%

Kaynak: İPA 2017

Kayseri ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 181 kişi ile Mobilya Döşeme İşçisi mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla 50 kişi ile Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı), 40 kişi ile Mobilyacı meslekleri takip etmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Mobilya Döşeme İşçisi, Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı), Mobilyacı, Terzi, Beden İşçisi(Genel) ve Garson (Servis Elemanı) olmak üzere toplam altı mesleğin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Kayseri ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Mobilya Döşeme İşçisi, Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı), Mobilyacı ve Terzi mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

Şekil 26: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

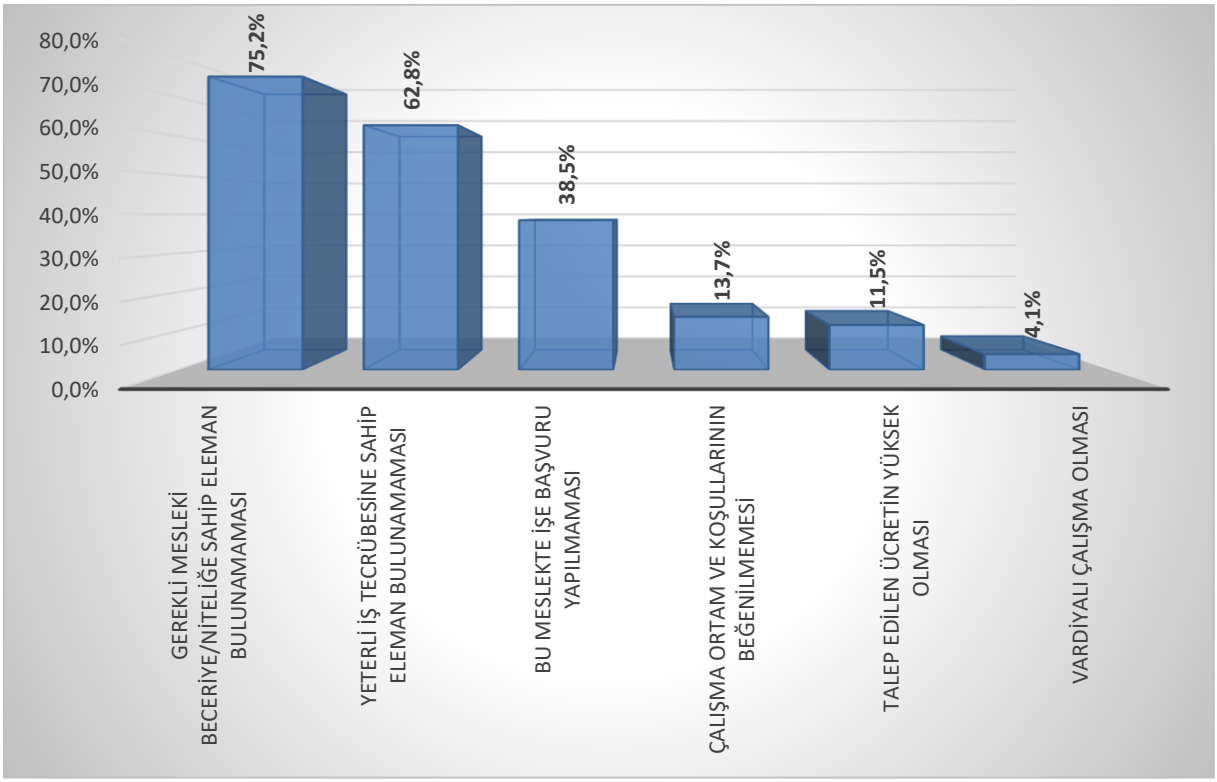

Kaynak: İPA 2017

Kayseri ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Bu neden Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımı ile de benzerlik göstermektedir.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelenirken, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu ifade edilmiştir. TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için gereken mesleki beceriye/niteliğe sahip bireyler sağlandığında sadece il geneli değil ülke çapında da talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Şekil 27: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri

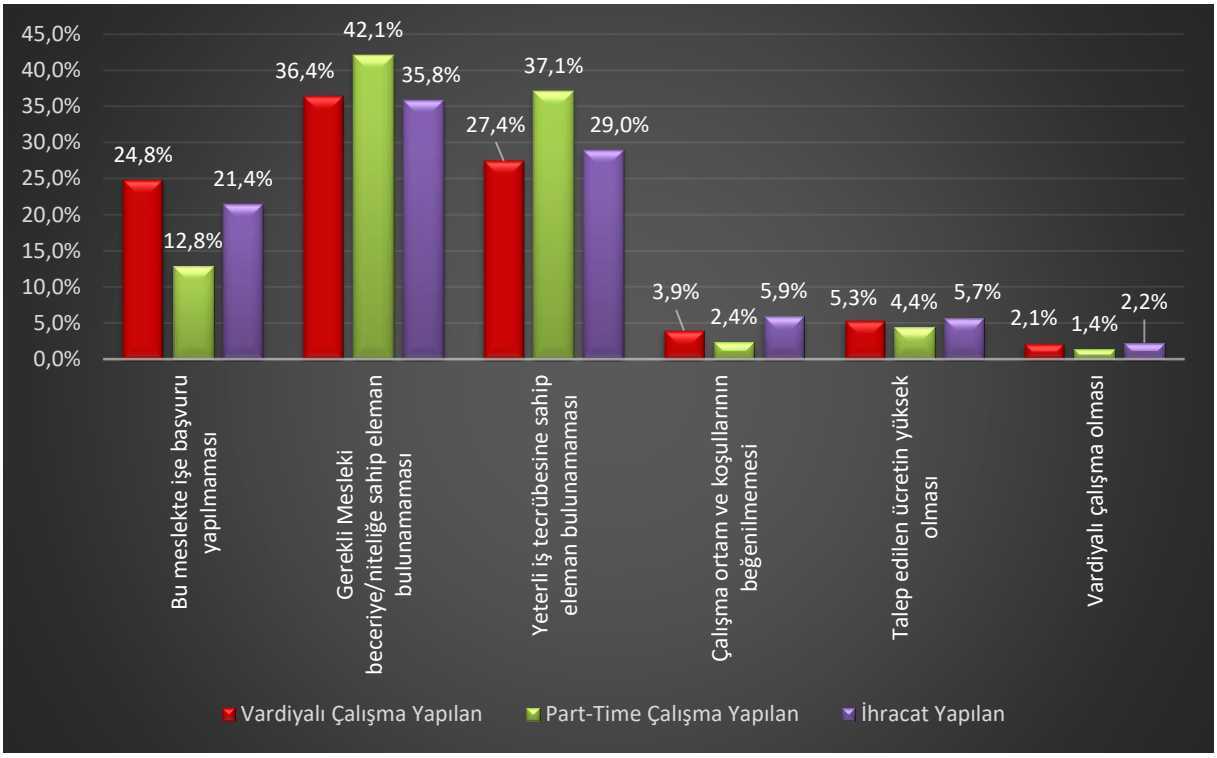

Kaynak: İPA 2017

Kayseri ilinde işyerlerinin part-time veya vardiyalı çalışanı olması, işyerinin ihracat yapıp yapmaması gibi işyeri durumuna göre eleman temininde güçlük çekme nedenlerine bakılmıştır. Vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapılan işyerlerinde eleman temininde en çok Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması nedeni ile istediği personeli bulamamaktadır. Ayrıca Kayseri ili hatta ülke geneli işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmelerinin de aynı nedene dayanması sebebiyle, bu husus genel bir problem halini almaktadır.

Tablo 34: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

TGCM	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
Mobilya döşeme işçisi	82,4%	62,2%	59,3%	6,2%	4,5%	0,0%
Argon kaynakçısı (Tığ kaynakçısı)	73,5%	73,5%	40,7%	18,3%	22,4%	2,0%
Mobilyacı	84,7%	61,7%	59,1%	38,7%	43,8%	38,7%
Terzi	79,3%	79,4%	17,7%	5,9%	11,8%	0,0%
Diğer metal işlemcileri	88,2%	97,1%	97,1%	0,0%	11,8%	0,0%
Plastik enjeksiyon üretim elemanı	64,5%	83,9%	16,1%	64,5%	0,0%	16,1%
Beden işçisi (Genel)	17,0%	30,7%	41,6%	65,9%	10,3%	17,0%
Garson (Servis elemanı)	100%	81,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kasap	53,4%	54,4%	34,7%	0,0%	18,7%	3,9%
Nc/cnc tezgâh operatörü	50,0%	58,3%	29,2%	0,0%	20,8%	0,0%

Kaynak: İPA 2017

Kayseri ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, toplam on meslekten hepsinde temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması ve Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması olduğu görülmektedir. Mobilyacı mesleğinde ise Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ilk sırada yer alırken Bu meslekte işe başvuru yapılmaması, Önerilen ücretin az bulunması, Vardiyalı çalışma olması, Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi önemli bir orana sahiptir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Kayseri ilinde 2017 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 18,8'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kayseri ilinde işverenlerin yüzde 23'ü istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 10 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 2'si istihdamın artacağını öngörürken Kayseri'de bu sayı 2,3'e olup işverenlerin yakın dönemde istihdam artışına olumlu baktıkları görülmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörürken Kayseri ilinde ise ülke geneline yakın olup yüzde 1,6 olarak öngörülmüştür.

Tablo 35: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Fikrim Yok	Değişmeyecek
İmalat	26,9%	0,5%	49,5%	23,2%
İnşaat	22,2%	2,1%	43,0%	32,6%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	18,3%	1,9%	44,6%	35,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	14,1%	1,6%	57,8%	26,6%
Ulaştırma ve depolama	28,2%	3,3%	38,5%	29,9%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	21,4%	5,3%	37,5%	35,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	20,9%	2,3%	35,1%	41,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	24,3%	-	24,3%	51,4%
Eğitim	26,5%	2,9%	35,3%	35,3%
Madencilik ve taş ocakçılığı	13,7%	4,6%	63,8%	17,9%
Diğer hizmet faaliyetleri	10,0%	-	30,0%	60,0%
Bilgi ve iletişim	29,5%	11,5%	59,0%	-
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	14,3%	14,3%	42,9%	28,6%
Gayrimenkul faaliyetleri	-	-	28,6%	71,4%
Finans ve sigorta faaliyetleri	-	-	33,3%	66,7%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	20,0%	-	40,0%	40,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	-	-	100%	-
Genel Toplam	**23,0%**	**1,6%**	**45,6%**	**29,8%**

Kaynak: İPA 2017

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla Bilgi ve iletişim, Ulaştırma ve depolama ve İmalat sektörlerinde olduğu görülmektedir. En fazla azalış bekleyen sektör ise Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor ve Bilgi ve iletişimdir. Ancak bu sektörde yer alan işyeri sayısının az olması göz ardı edilememelidir. Gayrimenkul faaliyetleri ve Finans ve sigorta faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 70'e yakını gelecek dönemde istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler.

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe bulunan tüm işyerleri gelecek dönem için herhangi bir öngörüde bulunamamışlardır Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 63,8'ininde gelecek dönem için herhangi bir öngörüde bulunamamışlardır.

Tablo 36: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Ulaştırma ve depolama	456	11,8%
İnşaat	798	10,4%
Madencilik ve taş ocakçılığı	76	7,2%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	89	5,8%
Eğitim	107	4,7%
İmalat	1.966	3,5%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	323	3,2%
Diğer hizmet faaliyetleri	10	2,6%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	211	1,6%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	45	1,6%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	26	1,3%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	8	1,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	-1	-0,3%
Bilgi ve iletişim	-57	-23,2%
Genel Toplam	**4.057**	**4,0%**

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2018 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 3,2 artacağı beklenmekte olup Kayseri'de ise bu oran, yüzde 4 olup ülke genelinin üstündedir.

En fazla istihdam artış yüzde 11,8 ile Ulaştırma ve depolama sektöründe beklenmektedir. Söz konusu sektörün çalışan sayısında da fazla olduğu göz önüne alındığında istihdam açısından ilerleme beklenen sektör olmaktadır. Aynı şey İnşaat sektöründe de mevcuttur. İnşaat sektöründe net istihdam değişim oranı yüzde 10,4'tür.

İstihdam azalışı beklenen sektörler ise Bilgi ve iletişim ve Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörleridir. Bilgi ve iletişim sektörü yüzde 23,2'lik bir net istihdam azalışı beklenmektedir. Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründe ise hiç artış olmadan sadece 1 kişilik azalış beklenmektedir.

Tablo 37: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grubu	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar	1.378	5,3%
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	1.023	5,1%
Nitelik gerektirmeyen meslekler	986	4,3%
Profesyonel meslek mensupları	222	3,3%
Hizmet ve satış elemanları	247	2,4%
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	143	2,3%
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	57	0,7%
Yöneticiler	1	0,1%
Genel toplam	**4.057**	**4,0%**

Kaynak: İPA 2017

Bütün meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise bin 378 kişilik artış ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 1 kişilik artış ile Yöneticilerdir.

Çalışan sayısında üçüncü sırada yer alan Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu net istihdam değişim oranında yüzde 5,3'lük bir oran ile ilk sırada yer almaktadır. Çalışan sayısının da fazla olduğu göz önünde bulundurulursa bu meslek grubunda önemli ölçüde bir artış yaşanması beklenmektedir. Nitelik gerektirmeyen meslekler üçüncü sırada en fazla artış beklenen meslek grubu olmasına rağmen net istihdam değişim oranı yüzde 4,3 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 38: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Metal mamuller montaj işçisi	Bilet satış elemanı (Gişe/banko)
Beden işçisi (Genel)	Teleks operatörü
Beden işçisi (inşaat)	Teknik servis elemanı
Mobilya döşeme işçisi	Güvenlik görevlisi (Kayak pisti)
Temizlik görevlisi	Yapay kar makinesi operatörü
Otobüs kaptanı (Şoförü)	Diğer veznedarlar ve ilgili personel
İnşaat işçisi	Sıvacı (çimento alçı)
Şoför-yük taşıma	Diğer inşaat boyacıları
Mobilyacı	Fayans, seramik ve karo döşemecisi
Otopark görevlisi	Sağlık bilgisi öğretmeni

Kaynak: İPA 2017

Kayseri ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla, Metal Mamuller Montaj İşçisi, Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (İnşaat), Mobilya Döşeme İşçisi ve Temizlik Görevlisi meslekleri olup, Bilet Satış Elemanı (Gişe/Banko), Teleks Operatörü, Teknik Servis

Elemanı, Güvenlik Görevlisi (Kayak Pisti) ve Yapay Kar Makinesi Operatörü mesleklerinde ise azalış beklenmektedir. Kayak merkezi dönemsel olması sebebiyle Teleks Operatörü, Güvenlik Görevlisi (Kayak Pisti) ve Yapay Kar Makinesi Operatörü mesleklerinde kısa süreli azalma olmaktadır. Köklü bir azalış olmamaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Metal Mamuller Montaj İşçisi, Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (İnşaat), Mobilya Döşeme İşçisi, Şoför-Yük Taşıma ve Mobilyacı meslekleri istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Buradan Kayseri ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda istihdam azalış beklenen ilk on meslekte değişiklikler gözlemlenmiştir.

Şekil 28: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO

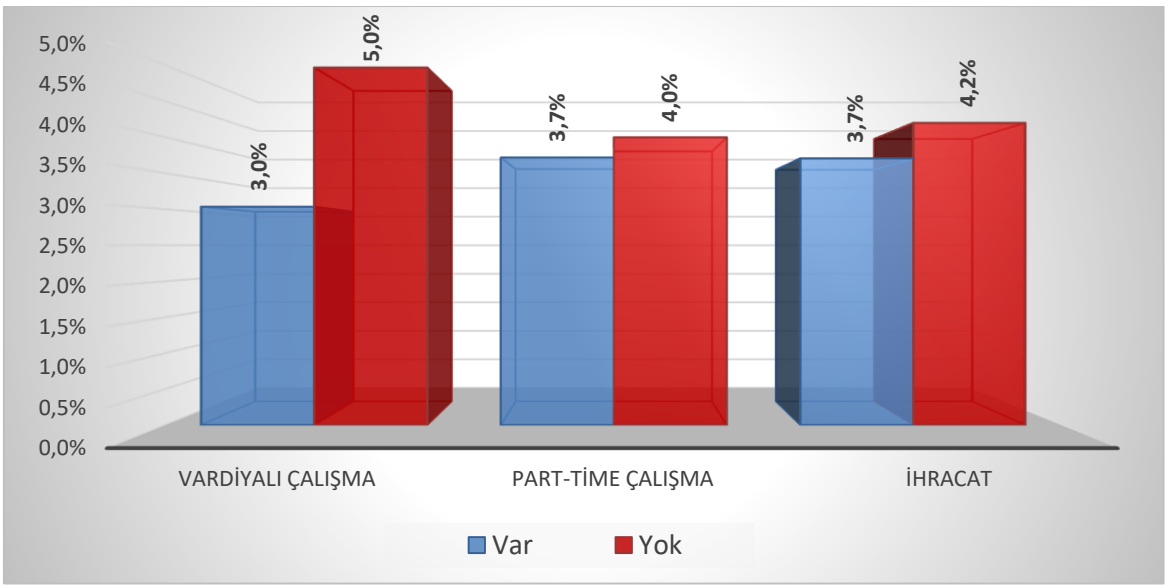

Kaynak: İPA 2017

İşyeri özellikleri bakımından net istihdam değişim oranlarına bakıldığında işyerinin ihracat yapması part-time çalışma yapması ve vardiyalı çalışma yapması net istihdam değişim oranını etkilememektedir. Kayseri iline ait net istihdam değişim oranı yüzde 4 iken ihracat, vardiyalı ve part-time çalışma yapılan işyerinin istihdam artışını etkilememektedir. Bu üç özelliğe sahip işyerlerine ait net istihdam değişim oranları bu özelliğe sahip olmayan işyerlerinin net istihdam değişim oranlarından düşüktür. Ayrıca il geneline ait net istihdam değişim oranının da altında kalmıştır.

SONUÇ

İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması; eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılmasına, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesine ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. Mevcut durumun analiz edilmesi ve problemlerin teşhis edilmesi, geleceğe dair planlama yapmanın ilk adımıdır. Uluslararası Çalışma Örgütü(ILO)'nün her yıl yayınladığı Küresel İstihdam Eğilimleri Raporunda da belirtildiği gibi yapılan bütün iyileştirmelere rağmen işsizlik riski devam etmektedir. Bu durum işsizliği azaltmayı ve istihdamı artırmayı amaçlayan aktif işgücü piyasası politikalarının önemini artırmıştır. TÜİK'in açıklamış olduğu "hane halkı işgücü anketi" sonuçlarına göre Kayseri İli için işgücüne katılma oranı 2013 yılında %51 olarak hesaplanmıştır. Yine 2013 yılı verilerine göre Kayseri ili için işsizlik oranı %9,9 olarak hesaplanırken, istihdam oranı aynı dönem için %46 olarak gerçekleşmiştir. TÜİK tarafından 2016 ve 2017 yıllarına ait işsizlik oranlarını henüz yayınlanmamıştır.

2017 yılı (Ocak- Haziran arası, 6 aylık dönem) verilerine göre Kayseri Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'ne başvuran kişi sayısı 42.412 kişidir, 2017 Ocak – Haziran döneminde 32'si kamu, 32.573'ü ise özel sektörden olmak üzere toplam 32.605 kişilik açık iş ilanı alınmıştır. Alınan açık işlere karşılık aynı dönemde işverenlere yapılan toplam takdim sayısı ise 32.657 olarak gerçekleşmiştir. 2017 Ocak – Haziran döneminde 32 Kamu (TYP dâhil), 11.844 özel sektör olmak üzere toplam 11.876 kişi işe yerleştirilmiştir. Aynı dönemde SGK kayıtlarına göre İlimizde özel sektörde 42.478 kişi işe yerleşmiş olup, bu rakam İl Müdürlüğümüzce özel sektörde gerçekleştirilen işe yerleştirme sayısına oranlandığında; özel sektör etkinlik oranımız % 27,82 olarak gerçekleşmiştir. 2017 Ocak – Haziran döneminde Kurumumuz İş ve Meslek Danışmanlığı Faaliyetlerinden toplam 88.872 kişi faydalanmıştır. Bunlardan 29.632'si ile iş arama becerileri, veli toplantıları ve meslek danışmanlığı gibi konularda grup görüşmeleri yapılmıştır. Başvuranlardan 59.240'ı ile de bireysel iş ve meslek danışmanlığı görüşmesi yapılmıştır. İş ve Meslek Danışmanlığı faaliyetleri neticesinde yapılan işe yerleştirmelerin yanında, 2.564 kişi de Kurumumuz tarafından düzenlenen çeşitli mesleki eğitim kurslarına yönlendirilmiştir. 2017 Ocak-Haziran döneminde işini kaybeden ve işsizlik sigortasından faydalanmak amacıyla 12.094 kişi başvuruda bulunmuş olup, bunlardan hak eden 6.062 kişiye işsizlik ödeneği bağlanmıştır. İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması; eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılmasına, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesine ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır.

Bu hedef doğrultusunda Kayseri ilinde işgücü piyasasının talep boyutunu tespit edebilmek amacı ile Kayseri Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü tarafından 2017 yılı Nisan-Mayıs tarihleri arasında Kayseri İşgücü Piyasası Talep Araştırması gerçekleştirilmiştir. Kayseri ilinde gerçekleştirilen bu talep araştırması ile Kayseri' deki işgücünün yapısı, sektörler bazında çalışanların mesleklere ve cinsiyete göre dağılımları, ihtiyaç duyulan işgücü için talep edilen eğitim ve beceri durumları, temininde güçlük çekilen meslekler ve teminde güçlük çekme nedenleri, 2018 yılı ortasında işgücü piyasasında mesleki değişim beklentilerine ilişkin bilgiler derlenmiştir. Bu çalışma ile birlikte Kayseri'nin işgücü piyasasının fotoğrafı çekilerek Kayseri' deki sektörlerin işgücü ihtiyacı tespit edilmiştir.

Çalışma sonucunda Kayseri düzeyinde sektörel olarak istatistiksel ve anlamlı tahminler üretilmiştir. Alan çalışması Türkiye İstatistik Kurumu ile birlikte tespit edilen Kayseri' deki özel sektörde faal olan 20+ istihdamlı işyerlerinde gerçekleştirilmiştir. Uluslararası sektörel ve mesleki sınıflandırmalar kullanılarak yapılan araştırmada Kayseri' de tam sayım yöntemi ile çalışılmıştır. Yani Kayseri ilindeki 20+

istihdamlı özel sektör işyerlerinin tamamı listelenmiş, örneklem kullanılarak toplamda 1.993 işyeri seçilmiş ve bizzat ziyaret edilmiş, bu işyerlerinin 1.615 tanesine ise işyeri bilgi formu uygulanmıştır. Çalışma kapsamında Kayseri ilinde 1.096 kişilik açık iş bulunmaktadır. Buna ek olarak, Kayseri'nin "açık iş oranı" %1 olarak hesaplanmıştır. Başka bir deyişle, Kayseri' de her 100 kişilik kadronun 99'u dolu 1'i ise boş olup doldurulmaya hazırdır.

Saha çalışmasında ziyaret edilen işyerlerinin % 14'ü, açık işi olduğunu belirtmiştir. Başka bir deyişle, her 7 işyerinden 1'inin açık işi bulunmaktadır. Açık işler için yüzde 42.7 oranında lise altı eğitimliler, yüzde 23.4 eğitim düzeyi fark etmez, yüzde 14.6 Genel Lise ve 8.9 Meslek lisesi eğitimler seçeneği talep edilmektedir. Sektörlere göre en yüksek açık iş oranı yüzde 22,1 ile Bilgi ve İletişim sektöründe tespit edilmiştir. Bu sektörü %20 açık iş oranı ile Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ve % 14,8'lik açık iş oranı ile Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı, yüzde 14,8 ile imalat ve 11,4 ile İnşaat sektörü izlemektedir. Kayseri' de açık işlerin en fazla olduğu mesleklerin; Beden İşçisi (Genel), Temizlik görevlisi, Reyon görevlisi, Satış Danışmanı, Ön muhasebeci, Garson (Servis Elemanı), Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı), Mobilyacı, Aşçı, Mobilya ve Döşeme İşçisi olduğu tespit edilmiştir. Kayseri İşgücü Piyasası Talep Araştırmasına göre, işverenlerin son 1 yıl içerisinde 1,588 kişinin temininde güçlük çektikleri sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma kapsamında ziyaret edilen işyerlerinin % 24,8'i eleman temininde güçlük çektiğini belirtmiştir.

Araştırma kapsamında işyeri ziyaretleri sırasında görüşülen işverenlere hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri sorulmuştur. Eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslekler; Mobilya Döşeme İşçisi, Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı), Mobilyacı, Terzi, Diğer Metal İşlemcileri, Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, Beden İşçisi (Genel), Garson, Kasap ve Nc/Cnc Tezgâh Operatörü mesleğidir. Kayseri İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçları Nisan-Mayıs 2018 tarihi itibariyle istihdamda 4,057 kişilik net artışın beklendiğini bize göstermektedir. Başka bir deyişle, işverenler bugüne kıyasla, 30 Nisan 2018 tarihinde istihdamın net olarak % 4 artmasını beklemektedir. 30 Nisan 2017 tarihinde sektörler itibariyle net istihdam değişimine oransal olarak bakılacak olursak en yüksek net istihdam artışı beklenen üç sektörün; %11,8 ile Ulaştırma ve Depolama, %10,4 ile İnşaat ve % 7,2 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı faaliyetleri olduğu görülecektir. Metal mamuller montaj işçisi, beden işçisi (genel), beden işçisi (inşaat), mobilya döşeme işçisi, temizlik görevlisi, otobüs kaptanı (şoförü), inşaat işçisi, şoför-yük taşıma, mobilyacı Otopark Görevlisi meslekleri 30 Mayıs 2018 tarihi itibariyle en fazla net istihdam artışı beklenen mesleklerdir. Genel bir değerlendirme yapacak olursak; Kayseri ili işgücü piyasasında faaliyet gösteren işyerlerinin büyümeye meyilli oldukları görülmektedir. Temininde güçlük çektikleri mesleklerde çalışanları buldukları takdirde ise daha verimli bir çalışma ile büyümenin daha hızlı gerçekleşeceği değerlendirilmektedir. İstikrarın oluşması için istikrarlı işgücü temini şarttır.

EKLER

EK 1: 2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

İŞKUR

2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2017 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş-yerlerine 3.114 TL (üçbinyüzondört Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhase-be müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Ornek No	:.....
Işyerinin Yasal Unvanı	:.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....
MAHALLE: .....
CADDE/SOKAK :.....
İÇ/DIŞ KAPI NO :.....
TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : ..... Unvanı :.....
Tarih : ..... Telefonu : .....
E-Posta :..... İmza/Kaşe: .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐ (4. Soruya geçebilirsiniz)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.
(Birden fazla seçenek işaretlenebilir) (Cevapladıktan sonra 5. Soruya geçebilirsiniz)

Eleman Talebi ☐
Çalışanların Mesleki Eğitimi ☐
Kısa Çalışma Ödeneği ☐
İşbaşı Eğitim Programları ☐
Mesleki Eğitim Kursu ☐
Danışmanlık ve Yönlendirme ☐

4) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz.

☐ İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim.
☐ İŞKUR'un sunduğu hizmetlere ihtiyaç duymadım.
☐ İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum.
☐ Diğer (Belirtiniz).....

5) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

7) İşyerinizde kısmi süreli (part-time) çalışanın olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

↓

(.....kişi kısmi süreli çalışmaktadır)

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

8) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

9) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyormusunuz?

9.1) Eleman aramıyoruz. → 10.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Cinsiyet önemli değil	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			Ilgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz ** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla 6. Ozel Istihdam Büroları		
				1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2018 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

10) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐	→	10.1'e geçiniz.
	Hayır ☐	→	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐	→	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

11) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet ☐	→	11.1'e geçiniz.
	Hayır ☐	→	12. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐	→	12. soruya geçiniz.

11.1) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

12) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu meslekler-de temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

12.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. → 13.Soruya Geçiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte **yeterli** işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi 5. Talep edilen ücretin yüksek olması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

13) Şu anda herhangi bir istihdam teşvikinden yararlanıyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐

14) İşyerinizde Geçici Koruma Statüsünde (Suriyeli, Irak) işgücü istihdam etmek (çalışma iznine tabi olarak) ister misiniz?

Evet ☐ Hayır ☐

15) Büyükanne ödeneğinin yaygınlaştırılmasının kadınların işgücü piyasasına girişini arttıracağını düşünüyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐ Etkilemez ☐

16) Kıdem tazminatına ilişkin yeni bir düzenleme yapılmasını ister misiniz?

Evet ☐ Hayır ☐ Fikrim Yok ☐

17) Kıdem Tazminatı uygulamasının Devlet garantisindeki bir fona devredilmesi hakkındaki düşüncenizi belirtiniz.

Olumlu ☐ Olumsuz ☐ Fikrim Yok ☐

18) 2016 yılında getirilen doğuma bağlı izinlerin kadın istihdamını nasıl etkilediğini/etkileyeceğini belirtiniz.

Olumlu ☐ Olumsuz ☐ Değişmeyecek ☐

19) Sendikaların işgücü piyasasına ilişkin politikalar üretimine katkısının olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐

2017 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşveren/İşveren Temsilcisi görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri: